

13

జూలై-ఆగస్ట్
2010

కవితా!

సమకాలీన కవితల కాలనాళిక

కవితా! 13

సమకాలీన కవితల కాలనాళిక

నిర్వాహక సంపాదకులు: శ్రీశ్రీ విశ్వేశ్వరరావు
సంపాదక మిత్రులు
కొండెబోయిన ఆంజనేయకుమార్
చిత్తలూరి సత్యనారాయణ, అరసవల్లి కృష్ణ

ఈ సంచిక సంపాదకులు:
ముసునూరు ప్రమీల

*

ఆలోచన : అలంకరణ • వి.రా.గి.
మాట్లాడండి ! రాయండి !! కలవండి !!!

సాహితీమిత్రుల
విజయవాడ

28-10-26/1, మసీదు వీధి, అరండల్పేట, విజయవాడ - 2
ఫోన్ : 0866 2433359 పెల్ : 94906 34849
kavita.viswam@gmail.com

Photos : K. Srinivasa Rao
Click 'N' Click Studio, Khammam
Ph: 93932 84455

కవిత్య ప్రేమికులకు....

సాహిత్యాభిమానులూ, కవిత్య ప్రేమికులూ
తమ సంఘీభావం తెలుపుతూ...

సంవత్సరం సాడవునా

కవితా! మీ తలుపు తట్టేందుకు

నంద రూపాయలు సాహితీమిత్రుల పేర
M.O., D.D పంపగలరు.

ఒక ఎండాకాలపు మధ్యాహ్న ప్రయాణపు కిటికీలోంచి

రోడ్డు అవిశ్రాంతంగా ప్రయాణాల్ని మోస్తోంది...
అలుపు రాకుండా ఒక సుదీర్ఘమైన కరిగిన తారు
రాగాన్నాలపిస్తోంది... దూరంగా మలుపు... కనుమరుగైన
రోడ్డు తిరిగి వస్తుందేమో నన్న భ్రమ..... ఒక వడగాట్టు
పాట... నా చెవిదొప్పల గొప్ప చప్పుడు చేస్తోంది... కానీ
నా చెవులు నానించీ అస్తిత్వాన్ని తెగ్గోసుకుని తమవైన
శ్రావ్య సంగీతాలు వినడం నేర్చేసుకున్నాయి... నా కళ్ళ
కూడా ఎప్పుడో తమ సార్వభౌమత్వాన్ని డిక్లేర్
చేసేసుకున్నాయి... అవిప్పుడు సౌందర్య దృశ్యాల
మధుశాలల్లో పడి దొళ్లు తున్నాయి....

ఎదురుగా దూరంగా ఎర్రటి రగిలే సూర్యుడిని
ధిఃకరిస్తూ నల్లటి వీపు వాడొకడు ఎర్రటి నేలమీద
చారికల్లో నేలమీద అదీ ఎండిన నేలమీద ఓ అధివాస్తవిక
దృశ్యాన్ని చిత్రిస్తువున్నా... సరే... సౌందర్య దృశ్యాల మధు
శాలల్లో దొళ్లుతూన్న నా కళ్లకు ఆనాడా కళాకారుడు...
ఒక మంచు వాసన దాహం వేస్తోంది... కనీసం ఒక
చింతాకు నీడైనా సేదగా వుంటుందనిపించేలా... రోడ్డు
అవిశ్రాంతం... నాది ఒకమిషన్... ఆకారణానే
అనిమిషంగా.... చుట్టూ మడతలు పడ్డ చెట్లలాగా
మనుషులు... ఎక్కడి కక్కడ పాతుకుపోయారు... ఎవరికి
ఎవరూ చేరువ కాలేరు పాపం... పువ్వు పూచిన కంటితో
ఒంటికొమ్ము ఎద్దు అస్తిపంజరానికి తోలు కుడుతూ
వాడు... Taxono Mist కాటుకానీ జీవచ్ఛవాల గురించి
తెల్పిన వాడు... ఎండిన ఎఱ్ఱటి నేలమీద నాగటి బొమ్మ
ఘంటంతో చారికలు చారికలుగా అధివాస్తవిక చిత్రాన్ని
అవిశ్రాంతంగా చిత్రిస్తూనే వున్నాడు...

నాలుగు సంవత్సరాల కొక్కమారు నా చూపుడువేలు
గోటిపై ప్రత్యక్షించే ఓ నల్లటి చుక్క నిర్లక్ష్యంగా నన్ను
చూస్తూ ముఖాన వూస్తూనే వుంది.

ఉం....టుం....ది....

—కాశీశర్మ వేదాగోత్రాక

© 95500 79473

అపురూప “ఛాయా చిత్రాలు” - 2

శ్రీనివాసరెడ్డి
98480 74688

PHOTO INDIA

ఆయన నటనను ఒక్క నిమిషం పాటు చూస్తే చాలు నాటికి, నేటికి, ఏనాటికైనా ఆయనకు ఎవరైనా అభిమానిగా మారిపోతారు అనటంలో అతిశయోక్తి కాదేమో.

ఆయనే చార్లీచాప్లిన్. 1921వ సంవత్సరంలో బహుశా ప్రపంచంలోనే అత్యంత అరుదైన అపురూప ఛాయాచిత్రంగా ఈ చిత్రం ఎంపి కైంది. డేవిడ్ రాబిన్సన్ కథ, దర్శకత్వంతో నిర్మించబడుతున్న ‘ది కిడ్’ అన్న సినిమా చిత్ర నిర్మాణం జరుగుతున్నప్పుడు తీయబడింది. ఈ ఫోటో తీసిన వ్యక్తి ఏ విధమైన టెక్నికల్ అవగాహన లేని వ్యక్తి. తొలి చూపుతోనే కెమెరాలో ఈ దృశ్యాన్ని బంధించాడు. ఈ ఫోటోపై దర్శకుడు రాబిన్సన్ మాట్లాడుతూ బహుశా చార్లీచాప్లిన్ నిజ జీవిత దర్పణంగా అభివర్ణించాడు.

“మేమంతా ఎంతో బిజీగా స్టూడియోసెట్ మారుస్తున్న సమయంలో చార్లీచాప్లిన్, దూరంగా ఓ మూల పాడుపడ్డ గుమ్మం మెట్లపై కూర్చుని ఉండగా అదే సినిమాలో బాలనటుడుగా నటించే ఆ పాప చేరి పక్కనే కూర్చున్న దృశ్యాన్ని ఎవరూ అంతగా పట్టించుకోలేదు. కానీ జాక్ విల్సన్ అనే అసిస్టెంట్ కెమెరామెన్ గా (అప్పటికి చేరి 2 వారాలే) పనిచేసే ఆయన స్టాండ్ కు బిగించిన కెమెరాతో తీయటం జరిగింది.

ఆ విషయాన్ని ఎవరూ గమనించలేదు. ఆ తర్వాత ఎవరి బిజీ వారిదే. అయితే ఎందుకో ఫిల్మ్ కడిగాక చూస్తే ఒకే ఒక్క క్లిక్ తో బంధించిన దృశ్యాన్ని చూసి ఆ సినిమా ఫోటో గ్రాఫర్ ను అడిగా ఈ దృశ్యం ఎక్కడిది? అంతే

ఆయన ఎంతో భయంతో లేదండి నాకు అసిస్టెంట్ గా వచ్చిన వ్యక్తి తీశాడు. క్షమించండి, ఇలా మరెప్పుడూ జరగదు అంటూ నన్ను తొలగించకండి అంటూ ప్రాధేయపడటం జరిగింది”. కానీ ఆ సినిమా రిలీజుకు ఆ ఫోటోనే ప్రాధాన్యతగా పోస్టర్లు వేయటం జరిగింది.

అప్పటికే చార్లీచాప్లిన్ 35 షార్ట్ ఫిలింలో నటించాడు. ఫుల్ లెంగ్త్ తో తీస్తున్న తొలి సినిమాలో తీయబడ్డ ఈ చిత్రం ప్రపంచంలోనే ఎంతో అరుదైన ఛాయాచిత్రంగా పేరు గాంచింది. 1889 సంవత్సరంలో లండన్ లోని ఓ మురికివాడలో జన్మించిన చార్లీ చాప్లిన్ కు జీవితంలో ఎన్నో కష్టాలు ఎదురుపడ్డా తన నటనా ప్రతిభతో అందరి మనసుల్లో పదిలంగా నిలబడ్డారు. 88 ఏళ్ళ వయస్సులో సిట్జర్లాండ్ లో కన్ను మూసినా ఈ ఛాయాచిత్రంకు ఎంతో పేరు ప్రఖ్యాతలు లభించాయి.

దిష్టిబొమ్మ

శిఖా - ఆకాష్

ఏముంది లోపల?

ఏమి ఉండకూడదో అదే....!

* * *

చేలో దిష్టిబొమ్మ నా కెంతో ఇష్టం

పంట దొంగల్ని భయపెట్టే గడ్డి బొమ్మ నాకిష్టం

* * *

ఇప్పుడు నేనే....

ఈ కాంక్రీటు కీకారణ్యంలో

ఒక దిష్టిబొమ్మగా మారానా...!

నా చేతుల్లో అన్నీ వున్నయ్

కానీ...ఏమీ లేదు

ఉబ్బిపోతున్నాను

మంత్రగత్తె చేతిలో బాణామతి చేయబడ్డ

రోగిష్టివాణ్ణి నేనే-

ఇక్కడ దిష్టిబొమ్మలు అమ్మకానికి కలవు

ఇకనుండి దిష్టిబొమ్మల్ని తగలేయకండి

మిమ్మల్ని మీరే తగలబెట్టుకోవడం సరికొత్త చరిత్ర -

నేను దిష్టిబొమ్మను తయారుచేసేవాణ్ణి

అందమైన దిష్టిబొమ్మలు

నూరుకోట్లు పైబడిపేరుకుపోయిన

లోలోన నానా చెత్తా కూరుకుపోయిన బొమ్మలు

శవంలా బతుకుతున్న అంగడి బొమ్మ

ఒకానొక గ్లోబలి దిష్టిబొమ్మ

అదొక మహత్తర నాగరికత అని

సువర్ణాక్షరాలతో శిలాఫలకమౌతున్నాను

* * *

ఊరికి దూరంగా పొలాల మధ్య దుస్తులున్న

దిష్టిబొమ్మలు

ఇక్కడ నా పక్కనే అన్నీ వున్నట్టే వుంటాయి
ఏమీ కన్పించవు

రాచరికపు దుస్తులు రాణి గారి

రీవైన దుస్తుల దిష్టిబొమ్మలు

సకల మాలిన్యాలతో

సూర్యోదయాన్ని శాసించే దిష్టిబొమ్మలు -

* * *

గొంగళివరంగు నీతాకోకమవ్వువడం

నాగరికతనుకున్నాం గానీ...

డాలర్ కలలు అనేకానేక రూపాల్లో

సరికొత్త ఆక్టోపస్ దిష్టిబొమ్మలుగా రూపాంతరం

చెందడం

ఒక చరిత్ర -

దృష్టి మళ్ళిన చోట

ఎవడికి వాడే దిష్టి -

అపార్ట్మెంట్ల నిండా దిష్టిబొమ్మలు

భవిష్యత్ 'వల'లో నీలినీలి బొమ్మలు

నానో బొమ్మలు ఫ్యాషన్ బొమ్మలు

పిట్టల్లేని...పంటపొలాల్లేని....అనుబంధాల్లేని

దిష్టిబొమ్మల సామ్రాజ్యం -

* * *

అన్నింటికీ ఉన్నట్టే....

నేడు దిష్టిబొమ్మల పండుగరోజొకటి

వస్తుప్రదర్శనశాలలో ఎవడి బొమ్మను వాడే

ప్రదర్శనకు పెట్టి

ఎవణ్ణి వాడే అమ్ముకోవాలి

రియల్ బిజినెస్...పాలిటికల్ బిజినెస్-కాస్ట్ (మిక్స్)

బిజినెస్ -

ఉన్నదేదో.....లేకుండా పోయినదేదో.....

సెర్ప్.....సెర్ప్.....

చర్చిలో వెతికాను
మసీదులో..... మందిరంలో.....
రాజకీయ మహావృక్షం నెత్తిమీద
టవర్ పైన సెర్చ్.....సెర్చ్.....
పిట్టలేదు
ఇంకెక్కడని వెదికేది....?
అంతటా ఉగ్రవాదం బొమ్మలు
ఊహకందని బొమ్మలు
'మనిషిలేడు'
కాలం కూడా దిష్టిబొమ్మగా
మాటల్లేని సరికొత్త భాషతో
చేతల్లేని మహాద్భుత జెండాలుగా...
ఎజెండాలుగా....
వీధికో దేవుడున్న దేశంలో
కన్పించని మనిషి జాడకోసం
సెర్చ్.....సెర్చ్.....!

* * *

ఇక లాభం లేదు
ఎన్నాళ్ళని ఇలా
ఉండీ లేనందుకూ
లేకుండా ఉన్నందుకూ
అంతా.....అంతా.....కోల్పోయాక
ఇకనైనా.....ఇప్పటికైనా.....ఇంకెప్పటికైనా
కోల్పోకుండా ఉండటాన్ని గూర్చి
సరియైన సరుకేదో సరికొత్తగా కూర్చి
దిష్టిబొమ్మని
పంటచేల మీద
పిట్టలు వాలిన దిష్టిబొమ్మని
తయారుచేసుకోవాలి-

* * *

నేను దిష్టిబొమ్మల్ని తయారుచేసేవాణ్ణి ■

మా అమ్మాయి వేసిన ముగ్గు
ప్రపంచపటం కన్నా గొప్పది
చుక్కలను కలపటమంటే
ఆకాశాన్ని భూమిమీద దించటమే కదా
నదుల్ని అనుసంధానం చేస్తూ
ఇంజనీర్ వేసిన ప్లాన్
ఈ ముగ్గు ముందు బలాదూర్
గళ్ళల్లో వాదిగిన పంచరంగులు
చెలియలికట్ట దాటని మహాసముద్రాలు
అదివాకిలిని కాన్వాస్ గా మార్చిన కళ
చిల్లర పైసలతో సృష్టించిన చిన్మయదృశ్యం
నెమలి పురివిప్పినప్పటి నేత్రోత్సవం
సరస్సు నిండా వికసించిన సహస్రదళ కమలం
కానీ...

స్కూల్ నుంచి తిరిగి వచ్చిన అమ్మాయి
ఆ ముగ్గును చిందర వందర చేస్తుంది.
స్నేహితురాళ్ళతో కలసి
ముగ్గు మీదే పుంగిరి పూస్తుంది
తెల తెలవారుతుండగా తానే
బుట్టలోని వెన్నెలపొడికి ప్రాణం పోస్తుంది
మరో రంగుల ప్రపంచాన్ని
ముగ్గులోకి దింపుతుంది
నా హార్ట్ గ్యాలరీలో
మరో కొత్త కళాఖండం కొలుపుదీరుతుంది ■

రంగవల్లి
కాటూరు రవీంద్రత్రివిక్రమ్
☎ : 9849568901

'కొక్కొక్కో'లు
అక్కడ సుప్రభాతగీతాలై వినిపిస్తుంటాయి
పక్షులు
కమ్మగా ఉదయరాగాలు ఆలపిస్తుంటాయి
పైరగాలులు పరుగుల మీద వచ్చి ప్రతి ఆకుకీ
పారవశ్యపుకస్తూరి పూస్తుంటాయి
పట్నాలకు తల్లివేరు పల్లెటూరు. అది -
అన్నపూర్ణకు ఆలయం -
నిర్మల ఆనందానికి నిలయం.

కానీ,
తుఫానులోస్తే అక్కడ
కన్నీటి వాగులు ప్రవహిస్తాయి
మబ్బులు మొండికేస్తే ఎండలకత్తుల దెబ్బకు
మట్టిగుండెలు విచ్చిపోతుంటాయి
నకిలీమందులతో బలిసిన చీడపీడలు
రైతుల్ని బలిగొంటుంటాయి
వడ్డీలు నిర్దయగా
బాకీదారుల నడ్డిని విరుస్తుంటాయి.
ఇదీ నేటి గ్రామీణభారత నగ్నచిత్రం
ఎన్నాళ్ళీ ఘోరాల్ని సహించాలి మనం?
జాతిని పీడిస్తున్న అలసత్వాన్ని
వదిలించలేమా తక్షణం?
వర్తమానం వడ్డించిన విస్తరిగా
ఉండాలనుకునే యువతా!
ఇప్పుడు జాగృతమై ఉద్యమిస్తేనే
ఉంది నీకు భవిత,
నీలో దాగిన అపారశక్తిని గుర్తించవెందుకు?

ఎవరో ఏదో చెయ్యాలని నిరీక్షిస్తావెందుకు?
పూనుకుంటే ప్రతిక్షణం,
అద్భుతాలు చెయ్యగలవు నిజం
స్వప్నాల రంగవల్లులు
సాకారాలు చేసుకోవాలి మనం
అప్పుడు మళ్ళీ పుడమి పులకిస్తుంది
ఆనందం వెన్నెలై కురుస్తుంది
పల్లెటూళ్ళన్నీ మన పుట్టిళ్లుగా మారి
ప్రేమ నిలయాలవుతాయి
అవని అన్నపూర్ణగా మారి,
అనంత ధాన్యరాసుల్ని అందిస్తుంది
అంతకన్న మనం కోరేదేముంది! ■

శ్రీశ్రీకి నివాళి
వెలపాటి రామరెడ్డి
☎ : 9885921444

సంప్రదాయ కవిత్వ సారంపు టెరువుతో
నవకవిత్వ వటము నెవడు పెంచె!
చందస్సు నడ్డి విగ్గందన్ని 'ప్రా'సాశ్వు
రూఢుడై యెవడు పోరున్ జయించె!
ఈ శతాబ్దమ్ము నాదేయని గర్జించి
మదగజమ్ముల నెవ్వడదర గొట్టె!
గుండెను మెదడును గుది గ్రుచ్చి
నూత్న చికిత్స కవిత్వానికెవడు చేసె!
'కష్టజీవి'కి 'మొదట'ను 'కడకు' కాపు
కాయ 'కవి' యౌను:
అనుభాష్యకారుడెవడు?
అట్టివానికి నూరేండ్ల!
అమరుడతడు!!
అంజలి ఘటించు!
ఏమి సేయంగ నోతు!! ■

మన సందేహాలే
మనకు శత్రువులయి వెంబడిస్తుంటాయి
మనం, నిత్యం సందేహాలలోనే జీవిస్తాము
నిస్సందేహంగా
సందేహాలలోనే మరణిస్తాము
మనిషి జీవిత చరిత్రలో
చరమాంకంగా మిగిలిపోయేది “సందేహమే”
పాఠం విన్నంతసేపూ
మనకు అంతా బోధపడినట్లే భావిస్తాము
నిజానికి మనకు
సందేహం తీరకుండానే మరో సందేహం
సందేహాల చిత్తా విప్పి కూర్చుంటుంది
సందేహం
నివృత్తి చేసుకోవడమంటే
యుద్ధములో హోరాహోరీగా ఎదిరించి
విజయపతాక నెగురవేయటమే-
మనకు తెలియని
ఎన్నో సందేహాలను మన కళ్ళెదుటే
సృష్టి తన కాలచక్రంలో
తీర్చుకుంటూ పోతూ ఉంటుంది
మనం “నివృత్తి” అనే పదాన్ని
అడ్డం పెట్టుకుని
మన సందేహం తీరినట్లు తృప్తిపడ్డాము
నిజానికి
సందేహం, పాక్షికముగా నివృత్తి చెంది
మనల్ని తృప్తి పర్చుతుందే తప్పా
నిజానికి సందేహం ఎన్నటికీ తీరదు-
సందేహమనేది

రెండు ఇరుసుల నడుమ
అనేకనేక
చిరువిడిభాగాల సమ్మేళనములతో కూడిన
చైను
దసంపూర్తిగా తృప్తిపర్చడం మినహా
సంతృప్తిగా తృప్తి నివ్వజాలదు
నా అంతరంగాల లోతుల్లో
తోడేకొలది లభ్యమయ్యేది
మరుగునపడ్డ సందేహాలే!
సందేహం లేని జీవితం
కాయా, పుష్పా, పచ్చదనం, పక్షి నోచుకోని
వృద్ధి, మోడు జీవితం -
సందేహాలు
జవాబులేని వృద్ధము కాని దీర్ఘప్రశ్నలు
సందేహాలు మచ్చలేని గాయాలు
మందు లేని దీర్ఘ వ్యాధులు
సందేహాలు
పరీక్ష నాళికలలో దాగిన సృష్టి రహస్యాలు
సందేహాలు
నా కవితా ప్రస్థానంలో
నేను దాటి వెళ్ళిన ఎన్నో మైలురాళ్ళు! ■

ఎదురు చూస్తున్న ఒక ఆహ్వానం
జనజ్వాల
© : 9949163770

నీడలు
ఈతకోట సుబ్బారావు
© : 9440529785

భుజాలకు తుపాకులను
తొడుక్కొని పాఠాలు నేర్చుకుంటున్న
బాల్యం చరిత్ర మీద
ఒక ఆకాశం రక్త సంతకం చేసింది-
నా దేహం ఆకాశమైన
దేశం క్రిందా
రేపు పిల్లలంతా
రక్తసిక్తమైన హస్తాలతో
హోళి చమకేళిల హోళి చంద్రుడితో ఆడి
చీకట్లోనే సూర్యస్నానం చేస్తారు-
పక్షుల పాటతో మళ్ళీ ఒక వెలుగు
భూమిని ముద్దాడి
బాల్యం మీద
ఒక నూతన వస్త్రాన్ని కప్పుతుంది
లేడి పిల్లలు పులిపిల్లలతో పాదం కలిపి
ఒక జాతి గీతానికి కవిత్వమొత్తవి-
కవిత్వం నాదేహం ఆకాశమైన
దేశం క్రిందా ఒక జెండా అవుతుంది -
సమస్త ప్రకృతి మానవ వికాస జీవన విముక్తి
పోరాటమౌతుంది -
పోరాటం వీరుని ఎదవల్లె
చరిత్ర ఎదురు చూస్తున్న ఒక
ఆహ్వానం ■

కలల్లేవు
కళ్ళలో ఎడారి శూన్యం
నవ్వుల్లేవు
పెదాలపై అనావృష్టి సంతకం
పలకరింపుల్లేవు
గుండెల్లో పర్చుకున్న స్మశానం
ఏకాకి జీవితం కంటే
సమూహాన్ని కోల్పోతున్న అసహనం
చరిత్రాక్షరాల నుండి
వేరు చేయబడుతున్న స్వయంకృతం
వేగం వెనుక పరుగులు
స్పర్శల్ని కోల్పోతూ
మమతల్ని దులిపేస్తూ
బంధాలని తుంచేసుకుంటూ
ఎండలో మంచుకొండలా
మనిషితనం తరగిపోతూ
శిథిలాల్లో వొంటరి శిల్పంలా
ఏకాంతం ఎదిగిపోతూ
దుఃఖాన్ని పంచుకొనే
ఆత్మీయతల కరువు
రేపు నా శవాన్ని మోసే
భుజాల్లేవన్న దిగులు
అంటు కట్టిన మొక్కకి
అంటరానితనం ఎరువు పోసిందెవరో?
పాదరసం లాంటి కాలం పాదాలకి
పసరు లేపనం చేసిందెవరో?
పొద్దువాలే సూరీడు ముందు నేను
నా వొక్కడి వెనుక కోట్లాది నీడలు! ■

నడపడం భగ్యాన్

బస్సు పరుగెడుతోంది వేగంగా వేగంగా
 దూరాల దూరాల నన్నింటినీ
 ఉండలు ఉండలు చుట్టి
 అది గుటుక్కున గుటుక్కున మింగుతోంది
 బస్సులోనే, నేను కూర్చుని ఉన్నప్పటికీ
 భూతభవిష్యత్వవర్తమాన కాలాల
 కాంతి గుర్తుల శకలాల శకలాలను
 బంతుల్లా దొర్లించుకుంటూ
 పరుగెడుతున్నాయి నా ఆలోచనలు
 గుండ్రం గుండ్రంగా
 బస్సుకి ఉన్నట్లే, నా ఆలోచనలకూ
 చక్రాలున్నాయి చక్రాలు
 బస్సులో బానెట్‌కు అటు డ్రైవరూ, ఇటు నేనూ
 డ్రైవరు రోడ్డును చూస్తున్నాడు
 నేను డ్రైవరును చూస్తున్నాను
 డ్రైవరు, చక్రం తిప్పడం చూస్తున్నాను
 గేరులాగడం చూస్తున్నాను
 హారన్ కొట్టడం చూస్తున్నాను.
 బ్రేకుతోక్కడం చూస్తున్నాను
 పాముమెలికల రోడ్డు మీద బస్సుని
 పాము బూరాలా తిప్పడం చూస్తున్నాను
 ఈ డ్రైవరు చూపుల్లో,
 ఒక సైనిక వీరుని కంటి ఏకాగ్రత
 ఈ డ్రైవరు చేతుల్లో
 ఒక ప్రాణ రక్షణ అద్వితీయ వ్యవస్థ
 ఈ డ్రైవరు ముఖంలో
 ఒక అపూర్వ ఆత్మవిశ్వాసం సంపద
 నాతో సహా బస్సులోని అన్ని ప్రాణాలూ, వేటికవే
 డ్రైవరు రూపాన్ని తొడుక్కుని,

కూర్చున్నాయి నిమ్మళంగా
 కురుక్షేత్ర మహాసంగ్రామంలో
 అర్జునుడి రథం నడిపిన చక్రధారి
 ఈ డ్రైవరేనేమో....
 డ్రైవరు రోడ్డును చూస్తున్నాడు
 నేను డ్రైవరును చూస్తున్నాను
 రోడ్డు పక్క ఇంట్లోంచి ఎవరో విసిరేసిన
 ఒక ఖాళీ డబ్బా
 విసురుగా వచ్చి రోడ్డు కడ్డంగా పడ్డట్టు
 ఏ వీధిలోంచి దూసుకొచ్చాడో ఒక బడిపిల్లాడు
 హఠాత్తుగా, రోడ్డుకడ్డంగా బస్సు కడ్డంగా...
 వాడ్ని నేను, నా కళ్ళతో పట్టుకునే లోపునే వాడు
 డ్రైవరు కళ్ళల్లో పడ్డాడు
 డ్రైవరు సడన్ బ్రేకుతో, బస్సాపాడు
 బస్సులోని అన్ని ప్రాణాలూ నాతోసహా,
 ఒక్కసారిగా
 డ్రైవరు జేబులోంచి బయటికొచ్చి
 ఊపిరి పీల్చుకుని
 మళ్ళీ డ్రైవరు జేబులోకి దూరిపోయాయి
 బస్సు నడపడం,
 బస్సేమిటి!? ఏ వాహనమైనా సరే
 ప్రమాదరహితంగా నడపడం
 దేశాన్ని ముందుకు నడపడమంతటి గొప్ప విద్య సుమా...
 డ్రైవరు రోడ్డునే చూస్తున్నాడు
 నేను డ్రైవరునే చూస్తున్నాను
 డ్రైవరు అరవిచ్చిన పెదాల మించి ఎప్పుడూఎగిరే
 ఒక ఆకుపచ్చని అభయం రెక్కల పక్షి మెత్తని
 ఈకల దండను
 నా ఊపిరి తీగల పరిమళాలతో
 అద్దుకుంటూ, హత్తుకుంటూ
 రోజు బస్సు ప్రయాణం, నా కలవాటే.... ■

వెన్నుపోటు

యామిని

☎ : 096363 91000

దీనికన్నా పన్నుపోటే బెటరేమో!
కరిగించిన వెండితో పూడిస్తే
ఒక్కసారి మండి ఊరుకుంటుంది
వెన్నలాంటి నవ్వులతో
పూసల్లాంటి మాటలతో
నమ్మకాన్ని గునపంతో
గుచ్చిన ఈ పోటు ఏం పెట్టి పూడ్చినా
ఊరుకోదు... సలుపుతూనే ఉంటుంది

కాలం కొంత మాన్సినా
అక్కడ అనుమానం బాక్టీరియా
ఆల్రెడీ పుట్టే ఉంటుంది.
అపనమ్మకం అనుక్షణం
బతుకుతూ చస్తుంటుంది
అప్పటికప్పుడు క్షమించినా
తిరిగి గాయమవకుండా
గుండె చుట్టూ కంచె కట్టుకుంటుంది
ఆత్మరక్షణలో ప్రతినిమిషం బిజీగా ఉంటుంది
అబ్బో.... ఈ తోటలో ఇప్పుడెన్ని పనులో!
అపార్థాల పిచ్చి మొక్క
లోతుకుపోకుండా ఆపాలి
అర్థంలేని చేదు వేరు
పాతుకుపోకుండా పీకాలి
ఎడారిలో కాసిన్ని జల్లులు కురిపించాలి
ఎండిపోతున్న మానవత్వం పాదుకు
విలువల ఎరువులు వేయాలి
ముళ్ళు తాకకుండా
కొన్ని కొమ్మలను అందంగా కత్తిరించాలి
సుందరమైన గులాబీలు పూయించాలి
మరి... లోలోపల ఇంకెన్ని పనులో!!

గాయపడి పారిపోయిన మాటకి
మొదట జీవం పోయాలి
నా తప్పేం లేదంటూ అలిగిన మదికి
మొదలంటా మన్నించడం నేర్పాలి
ఇక కుదరదంటున్న హృదికి
అరమరికలు లేకుండా మళ్ళీ నమ్మడం నేర్పాలి
అదమరుపు తెలియని బుద్ధికి
అవసరమరుపు నేర్పాలి
చుట్టూ ఉన్న కంచెను తొలగించి
స్నేహాన్ని స్వాగతించాలి
ఖాళీ అవుతున్న పాత్రలో
ప్రేమామృతాన్ని నింపాలి ■

నీటిని ప్రేమిస్తున్నాను

తోకల రాజేశం

☎ : 9676761415

ఇప్పుడంతా నీటి గురించే ఆరాటం
నిన్నూ నన్నూ జీవశక్తితో
చిగురింపజేసే నీటి కోసమే పోరాటం
ఇప్పుడు నీరంటే ప్రాణం
పంటకాలువలో ప్రవహిస్తున్నది
నాలో ప్రవహిస్తున్నది నీరే
పంట మొదళ్ళను తడుపుతూ
పై కెగసి గొలుసులుగా నవ్వినట్లు
నీళ్ళు నా గొంతుకలోకి మెల్లగా జారుతూ
నిలువెల్లా శీతలమై విస్తరించడం
నీళ్ళు నాలోకి ప్రవేశిస్తుంటే
నా సమస్త ప్రాణశక్తులన్నీ లేచొస్తాయి
అందుకే నేను నీటిని ప్రేమిస్తాను
ప్రేమిస్తూనే వుంటాను
దేన్నయినా ప్రేమిస్తేనే కదా!
దాని విలువ తెలిసేది
దాన్ని అపురూపంగా చూసుకునేది ■

జనచైతన్యానికి 'నగారా'నవుతాను!
 పాయసం సుబ్రహ్మణ్య మహర్షి
 0 : 94901 25878

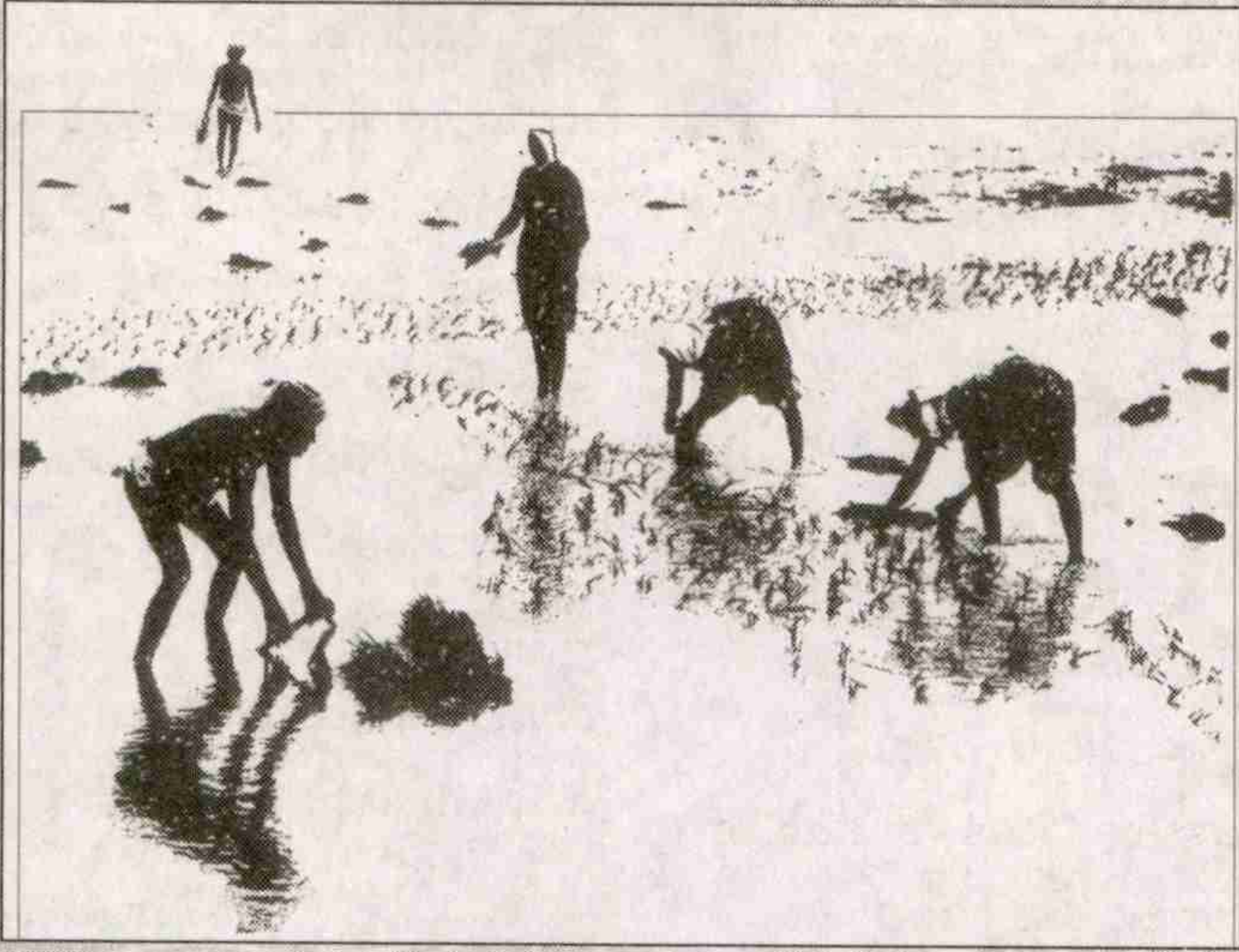
నువ్వేమో ప్రభూ!
 అలసి సాలసి పోయావు
 అవతారాలు చాలించావు
 భూమితోబాటు భూమి పుత్రులు వృక్షాలు
 మృత్యుఘోష పెడుతున్నాయి
 మానవుడి నిర్లక్ష్యం, వికృత చేష్టలతో
 గాలి, నీరు, ఆకాశం, చివరకి 'హృదయమూ'
 కలుషిత కాసారాలవుతున్నాయి
 పర్యావరణం గ్లోబల్ వార్మింగ్,
 డెడ్లైన్లు విధిస్తున్నాయి
 సింహాసనాల చేతగానితనమూ
 సామాన్యుల నుంచి మేధావుల వరకూ
 బాధ్యతా రాహిత్యమూ
 ప్రకృతి ధర్మాల్ని అతలాకుతలం చేస్తున్నాయి
 రుగ్మతల్నీ, ఒత్తిడుల్నీ భరిస్తూ, అను భవిస్తూ
 క్షణగండం, నూరేళ్ళాయుష్షులా
 శూన్యంలో బుద్బుదమై వ్రేళ్ళాడుతోంది
 భూమిబంతి !

ఇప్పుడేం చేయాలి?
 ఏం చేయడానికి సమయం మించిపోతోంది
 ఏ అద్భుతమో, మహాత్యమో జరిగితే తప్ప
 భూమి 'బంతి' యథాతథంగా నిలవదు.
 అగాధాల్లోకి రాకెట్లలా
 దూసుకుపోయి పేలైనాపోతుంది
 ఆకాశంలో నిస్రాణంగా వ్రేళ్ళాడే
 'శవ'మైనా అవుతుంది.
 అందుకే నేనో నిర్ణయానికి వచ్చాను
 అమ్మై, చెల్లె, అక్కైన భూమిని రక్షించుకోవడానికి

జనం చీకటి గుండెలో చైతన్యమై
 జ్వలిస్తూ, ఉజ్వలంగా ప్రజ్వలిస్తాను
 ఓ విప్లవం, ఓ ఉద్యమం కాగడానై
 'సమాజం' చీకటి కోణాల్లోకి
 దూసుకుపోతాను
 నిద్రాణమైన చిద్భక్తి ఉలిక్కిపడి,
 ఊపిరి పోసుకునేలా
 నగారానై, ఢమరుకామై
 భూనబోంతరాలు దద్దరిల్లేలా
 'జనం' గుండెల్లో నినదిస్తాను ■

ఇప్పుడిప్పుడే....
 కిలపర్తి దాలినాయుడు

నాకిప్పుడిప్పుడే తెలుస్తోంది
 నానుండి పుట్టిన పిల్ల మొక్కలకు
 నేనే ఎరువు నాతున్నట్టు....బరువు మోస్తున్నట్టు
 నాకిప్పుడిప్పుడే తెలుస్తుంది
 నా ఎదుగుదల మొదలయ్యిందని
 ఎందుకంటే.....ఆత్మవిశ్వాసంపై
 ఎన్నో కత్తిపోట్లు!
 నాకిప్పుడిప్పుడే తెలుస్తోంది
 అందుకున్నవి తక్కువ ఎత్తులే
 అందాల్సినవి ఎక్కువ ఎత్తులు
 నాకిప్పుడిప్పుడే తెలుస్తోంది
 ఎవరికో పొరపాటున మరచిన
 నమస్కారం
 అది కారమై....క్రూరమై....వేధిస్తోంది
 నాకిప్పుడిప్పుడే తెలుస్తోంది
 బాల్యం ఒక అపురూప వరం
 జీవిత సాఫల్య, వైఫల్యాలకు
 ఒక బీజం నాటేదని ■

ఛాయాచిత్ర అద్భుతానికి 171 ఏళ్లు
తమ్మా శ్రీనివాసరెడ్డి
☎ : 98480 74688

ఆగస్టు 19 ఫోటోగ్రఫీ చరిత్రలో చాలా ముఖ్యమైన రోజు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఆ రోజునే ఫోటోగ్రఫీ దినోత్సవంగా జరుపుకుంటారు.

1839 ఆగస్టు 19న జాక్వెస్ డాగురే, నైప్స్ డిసెయింట్ విక్టర్తో కలిసి ఫ్రాన్స్‌లో ఫోటోగ్రఫీని ఆవిష్కరించారు.

ఫోటోగ్రఫీ ఒక్క రోజులో అకస్మాత్తుగా కనుగొనబడలేదు. శతాబ్దాల కాలం పాటు భౌతిక, రసాయన శాస్త్రాలలో అనేకమంది శాస్త్రవేత్తల పరిశోధనల ఫలితంగా అది రూపుదిద్దుకుంది. 14వ శతాబ్దంలో ఈ ప్రక్రియకు బీజం పడి అనేకమంది శాస్త్రవేత్తల దృష్టినికర్పించింది. 1569లో డెల్లా పోర్టా అనే ఇటలీ దేశస్టుడు గాజు పలకను లెన్సుగా ఉపయోగించడం కనుగొన్నాడు. తరువాత కెమెరా నిర్మాణం దిశలో అనేక ప్రయోగాలు జరిగాయి. 1686లో జోహాన్‌జాన్ నిర్మించిన కెమెరా నేటి ఎస్.ఎల్.ఆర్. కెమెరా నిర్మాణానికి మూలం.

కెమెరా నిర్మాణం తరువాత ప్రతిబింబానికి శాశ్వతరూపం చేకూర్చే దిశలో అనేకమంది రసాయన శాస్త్రవేత్తలు అనేక సంవత్సరాల పాటు ప్రయోగాలు జరిగారు. వారిలో ముఖ్యులు జి.హెచ్.షుల్జ్ (1727), చార్లెస్ విలియమ్ షీలే (1777), థామస్ వెడ్జ్‌వుడ్, సర్ హమ్‌ఫ్రీ డేవీ (1802). వీరు ప్రతిబింబాల్ని రసాయనిక పూత కలిగిన గాజు, లోహపు పలకలపై ముద్రించ గలిగారు. కానీ దానిని శాశ్వతంగా ఉపయోగించడంలో విఫల మయ్యారు. సర్‌జాన్ హెర్‌షెల్ అనే శాస్త్రజ్ఞుడు సోడియం ధయో సల్ఫేట్ (హైపో) ద్వారా ప్రతిబింబానికి శాశ్వత రూపం కల్పించడంలో కొంత వరకు సఫలీకృతుడయ్యాడు. 'కెమెరా అబ్స్క్యూరా', 'పిన్‌హోల్ కెమెరా'ల కాలం నుండి నేటి అత్యాధునిక డిజిటల్ కెమెరా వరకు ఎన్నో మార్పులు చవిచూసిన ఫోటోగ్రఫీ జననం అనేక వింతలు, విచిత్రాలు మరీ ముఖ్యంగా వివాదాస్పదమైన విషయాలతో కూడుకున్నది.

1893 మే నెలలో హిప్పోలైట్ బాయార్డ్ అనే శాస్త్రవేత్త సుమారు 30 ఫోటోలను రూపొందించి

బియోట్, అరాగో అనే శాస్త్రవేత్తలకు చూపించాడు. రాజకీయవేత్త, ప్రభుత్వంలో ప్రముఖుడైన అరాగో వాటిని గుర్తించక డాగురేకే ప్రాధాన్యతనిచ్చి డాగురేనే ఫోటోగ్రఫీ కనుగొన్న వ్యక్తి ప్రకటించాడు. ఆ విధంగా సరైన మద్దతు లేక హిస్టోలైట్ బాయార్డ్ చరిత్రలో మరుగున పడిపోయాడు. నిజానికి 1898లో అమెరికన్లు ఫిలిమ్ను రూపొందించారు. 1935లో ప్రస్తుతం వాడుతున్న ఎస్.ఎల్.ఆర్. కెమెరా నిర్మాణం జరిగినప్పటికీ 1957లో జపాన్ అసాహిస్లాక్స్ వారు, 1960లో నికాస్ కంపెనీ వారు ఎస్.ఎల్.ఆర్. కెమెరాలను ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో రూపొందించారు. అప్పటి నుండి ఫోటోగ్రఫీ అనేక శాఖలుగా విస్తరిల్లి దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చింది. పోర్ట్రయిట్, కాంటెంపరరీ, అబ్స్ట్రాక్ట్, డిజిటల్, ఇండస్ట్రియల్, ఫ్యాషన్, అధ్వర్ణయిజింగ్, మాక్రో, మైక్రో, ఇన్స్పారెడ్, అల్ట్రావైలెట్, నేచర్, పిక్చోరియల్, స్పేస్, అండర్వాటర్, ఆర్ట్, ట్రావెల్, జర్నలిజం ఇలా ఎన్నో విభాగాలుగా, శాఖోపశాఖలుగా విస్తరిల్లింది.

ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో గమనిస్తే విజయవాడ నగరం ఫోటోగ్రఫీ రంగంలో అత్యున్నత స్థానం పొందింది. అటు జర్నలిజంలో రాణిస్తూనే వార్తా ఫోటోగ్రాఫర్ శ్రీ యం. రవీంద్రనాథ్, హిందూ ఫోటోగ్రాఫర్ శ్రీ సి.హెచ్. విజయభాస్కరరావు, ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్ ఫోటోగ్రాఫర్ శ్రీ సిహెచ్. నారాయణరావు, ఇండియాటుడే ఫ్రీ లాన్స్ ఫోటోగ్రాఫర్ శ్రీ టి. శ్రీనివాసరెడ్డి నలుగురు ఫోటోజర్నలిస్టులు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతిని పొందారు. వారు తీసిన పిక్చోరియల్, ఫోటోజర్నలిజం, ఫోటోట్రావెల్, బ్లాక్ అండ్ వైట్, నేచర్, వైల్డ్ లైఫ్ విభాగాలలో పంపిన ఛాయాచిత్రాలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా జరిగే పోటీలలో ప్రదర్శింపబడ్డాయి.

అలాగే నగరఫోటోగ్రఫీ పెద్దలు శ్రీ అమోబలరావు, శ్రీ మారుతీ, శ్రీ మోహన్రావులు ముగ్గురిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఫోటో జర్నలిజంలో వారు చేసిన సేవలను గుర్తించి సత్కరించింది. ఇలా ఒకే నగరంలో ఇంతమంది జర్నలిజంలో రాణిస్తూ గౌరవింపబడిన వారు మరే నగరంలో లేరు. వారితోపాటు ఔత్సాహికులను ప్రోత్సహిస్తూ జాతీయ అవార్డులు కూడా లభించడం ఈ సందర్భంగా అభినందించాలి.

దేశంలో ఏ రాష్ట్రానికీ లేని ప్రత్యేకత మన రాష్ట్రానికీ ఉంది. అదేమిటంటే మన రాష్ట్రంలోనే ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో నడిచే ఎ.పి. స్టేట్ అకాడమీ ఆఫ్ ఫోటోగ్రఫీ ఉంది. రాష్ట్రంలో ఫోటోగ్రఫీని అభివృద్ధి చేయడమే దీని లక్ష్యం. ఇంకా దేశంలో ఇండియా ఇంటర్నేషనల్ ఫోటోగ్రఫిక్ కాన్సిల్ (ఐఐపిసి), ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ ఫోటోగ్రఫీ (ఎఫ్ఐపి) ఉన్నాయి. ఇవన్నీ వ్యక్తులను సభ్యులుగా చేర్చుకొని వివిధ పోటీల ద్వారా, సెమినార్లు, వర్క్ షాప్ల ద్వారా ఫోటోగ్రఫీని అభివృద్ధి చేస్తాయి. ఇంకా అంతర్జాతీయంగా రాయల్ ఫోటోగ్రఫీ సొసైటీ (ఆర్పిఎస్) - లండన్, ఇమేజ్ కోలీగ్స్ సొసైటీ (ఐసిఎస్) - అమెరికా, ఫోటోగ్రఫిక్ సొసైటీ ఆఫ్ అమెరికా వంటి సంస్థలు అనేక సత్కారాలు, డిస్టింక్షన్స్ అందివ్వడం ద్వారా ప్రతిభను గుర్తించి ఫోటోగ్రఫీని ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. ఇవేకాకుండా టాటా వారి 'బెటర్ జర్నల్ ఆఫ్ ఫోటోగ్రఫీ', 'ఏషియన్ ఫోటోగ్రఫీ' వంటి పత్రికలు ఫోటోగ్రఫీ అభివృద్ధికి కృషి చేస్తున్నాయి.

ఈ సౌలభ్యాలను ఉపయోగించుకొని ఔత్సాహిక, వృత్తి ఫోటోగ్రాఫర్లందరూ ఫోటోగ్రఫీ కళను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి.

'హ్యాపీ ఫోటోగ్రఫీ డే అండ్ హ్యాపీ క్లిక్కింగ్.' ■

మై డియర్ మామ్

రత్నకిశోర్

© : 94407 87727

ఎక్కడికెళ్ళిపోయావ్...

ఏమయిపోయావ్....

'ఈ రోజు ఆఫీసుకు సెలవు పెట్టి ఆస్పత్రికి తీసుకువెళ్తానంటే' వద్దని వారించి, కనీసం మాట మాత్రం కూడా చెప్పకుండా, ఎలా అనంత లోకాలకు ప్రయాణమయ్యావ్. స్వర్గంలో సీతమ్మతో మాట్లాడడానికా.... దుర్గమ్మ ముక్కెరను గోముగా తాకి ముచ్చట్లాడడానికా... ఆ మధ్యన ఇల్లు మారినప్పుడు సీతారాముల పటం తెచ్చి పెట్టాలని ఎంత పట్టుబట్టావు. నేనే వద్దన్నా! కష్టాల దేవుడు మనకెందుకని. అప్పుడే శ్రీను బాబాయ్ చెప్పారని పట్టాభిషిక్తుడైన రాముడిని గదిలో కొలువుంచావే! అయినా ఏమైంది... ఆ రోజు... రోజులాగే తెలవారిందే! (కొంచెం కూడా తేడా లేకుండా) అమ్మా! నీవిక ఈ లోకంలో లేవన్న వార్తను వినిపించడానికి నా సెల్ కూడా సహకరించలే! ప్రామిస్.

డెస్క్లో ఉన్న నాకు కార్ప్ వచ్చి, కట్ అవుతున్నాయి. నాలుగైదు డేట్ లైన్లతో రౌండ్స్ స్టోరీ ప్లాన్ చేస్తున్నారు. ఆ... హడావుడిలో ఉండిపోయా. మళ్ళీ....ఫోన్ రింగ్ అయ్యింది. అదేదో మృత్యుగీతం వినిపిస్తున్నట్లు. లిఫ్ట్ చేస్తే.... అవతలి నుంచి తెలిసిన గొంతే 'కిషోర్! అర్జంట్గా నువ్వొకసారి ఇంటికి రావాలి'.. అని అంటూనే ఇంకా ఏవేవో మాటలు వినిపిస్తోంది. ఆదరాబాదరాగా చేరుకునే సరికి ముప్పావు గంట ఆలస్యంగా నీవు లేవన్న విషయం నా గుండె విందని అప్పుడే తెలిసింది.

* * *

రెండేళ్ల కిందట ఆస్పత్రిలో నాకు సెలైన్ ఎక్కిస్తున్నారు. ఒకటి కాదు, రెండు కాదు మూడు రోజులు. అదేపనిగా రేయింబవళ్లు అవిశ్రాంతంగా అలాగే సతమతమవుతున్నా. ఎదురుగా అమ్మ. ఒక్క రాత్రి కూడా నిద్ర పోకుండా ఎలా ఉందో! కళ్ళల్లో వత్తులేసుకుని.... కాల చక్రం గిరున తిరిగింది. మళ్ళీ ఈసారి తీవ్ర అస్వస్థత. సెలైన్ ఎక్కుతోంది. ఫ్లూయిడ్ అందుతోంది. కళ్ళలో కన్నీటి సుడులు... నిద్రలేని రాత్రులు. ఈసారి అమ్మలేదు. ఎదురుగా శూన్యం. వెనుక నిశ్శబ్దం. ఇదీ నేపథ్యం. మది గదిలో ఎన్నో జ్ఞాపకాలు, ఒక్కో అరలో ఒకో రకం భావోద్వేగం. కష్టం... నష్టం... సుఖం... దుఃఖం.. ఇలా అన్నీ కలగలిసిన ఫీలింగ్స్. ఎందుకో చెప్పలేను. బాహ్య ప్రపంచానికి ఇదీ నా బాధ అని వ్యక్తీకరించలేను. నాలో నేను ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు, ఓటమి వేదన తదితర ప్రవాహాల్లో కొట్టుకుపోయిన ప్రతిసారీ! చిటికెన వేలు పట్టుకుని నడిపించిందామే! ఆయా సందర్భాల్లో... ఒక్కో క్షణంలో నేను ఎన్ని జన్మ లెత్తానో నాకే తెలియదు. నన్ను మోసింది ఆమె నవ మాసాలు కాదు... బతికినన్నాళ్లు. జర్నలిజం పీజీ అయిపోయాక తొమ్మిది నెలలు గ్యావ్. మళ్ళీ నేను ఆమె గర్భంలో ప్రాణం పోసుకున్న పిండాన్ని, స్పందనలను... కథలను... వ్యధలను వింటున్న బుజ్జాయిని. హైదరాబాద్ వీధుల్లో... ఏయూ క్యాంపస్ చెట్ల నీడల్లో ఓ చోటకెళ్ళినా... ఆమె లేనిదెక్కడని.

తొలి జీతం కాదు... కాదు స్టైఫెండ్ ఆమెకు ఇవ్వలేకపోయా. అప్పుడు సాక్షి జర్నలిజం అకాడమీలో ఉన్నా. శ్రీకాకుళం వచ్చాక అందుకున్న వేతనాన్ని... అనుభవించిన

ఆనందాన్ని అన్నీ తన చేతుల్లో పెట్టి అమ్మా! 'గుడ్ నైట్' అని చెప్పేవాణ్ణి. ఇప్పుడు రేయిం బవళ్లున్నాయి.... కానీ ప్రతి రోజునూ పండుగగా సెలబ్రేట్ చేసే అమ్మ, 'కన్నా' అని పిలిచే పిలుపు దూరందూరంగా వెళ్ళిపోయాయి.

* * *

కన్నీళ్లుస్తున్నాయి. దుఃఖం తన్నుకొస్తోంది. నేనేం బుద్ధుడు అనుయాయుడిని కాదు కదా! కోరికలు దుఃఖానికి కారణమని స్థితప్రజ్ఞత అలవర్చుకోవడానికి. అంతే ఉంటే! ఇక్కడెందుకు. అయినా! మొహం మీద ఉమ్మిన ఊతలన్నీ తుడుచుకుని అమ్మ పార్థివ శరీరాన్ని, ముఖ్యంగా పాదాల్ని పదేపదే దండం పెట్టుకున్నా! అమ్మా నీతో ఏ ఫీలింగ్ షేర్ చేసుకోలేదని, (రామూ కొట్టు బాకీ దగ్గరి నుంచి కాలేజీ గొడవల దాకా, తిలక్ సాహిత్యం దగ్గరి నుంచి చంద్రబోస్ పాటలు దాక) ఎన్ని ఇబ్బందులున్నా నేనడిగిన ఏ పుస్తకం నువ్వు కొనివ్వలేదని. నీ ఒడిలో అక్షరాలు దిద్దుకున్న నేను, బతుకుని ఇంకాస్త అందంగా దిద్ది తీర్చుకోవాలనుకున్నా.

నేస్తం... దైవం... ప్రాణం... ఈ మూడింటిలో...

మొదటి వస్తువు అన్నింటినీ పంచుకుని, సంతోషాన్ని ఇస్తుంది. రెండో వస్తువు గుండె గొంతుతో శోకాన్ని, శ్లోకాన్ని పల్లవింపజేస్తుంది. మూడో వస్తువు అన్ని స్పందనలనూ లయం చేసుకుని ప్రయాణిస్తుంది. వీటినన్నింటినీ ఒక్క నీలోనే చూశా! నీ నుంచే నేర్చుకున్నా. అఫ్ కోర్స్ ఇంతటి సిలబస్ లో మీకూ కొన్ని పేజీలు అనుభవైక వేద్యం అయిండొచ్చు. రాత్రి రెండింటికి లేచి అన్నం వండిపెట్టి, కష్టం, సుకం పంచుకుని మనసుకు స్వాంతన చేకూర్చవచ్చు. అటువంటి తల్లుల్లో నా తల్లి ఒకరు కావచ్చు. కాదనను

కానీ వీరందరి కన్నా నా తల్లి ఒక్క మెట్టు కాదు లెక్కించలేనన్ని మెట్లు ఎక్కువని నా నిశ్చితాభిప్రాయం.

* * *

ఫైనల్ ఇంటర్వ్యూలో ఈడీ గారు 'ఇక్కడే ఉండిపోతారా' అని అడిగినప్పుడు 'మా ఊరెళ్ళిపోతా సార్!' అన్నా (చిన్నపిల్లాడిలా)! వెంటనే ఆయన నా ఆన్సర్ బుక్ మొదటి పేజీ చూసి ఓ శ్రీకాకుళమా! ఔనండి! అక్కడ మా అమ్మగారు ఉన్నారు అన్నాను. ఇప్పుడు ఎవరు అడిగినా... ఏమడిగినా...తొలి మాట అమ్మ గురించి చెబుతా, మలి మాట అమ్మ నేర్పిన జీవితం గురించి చెబుతా... అమ్మ మరణం సృష్టించే కల్లోలం అంతా, ఇంతా కాదని కరడు కట్టిన వ్యక్తుల సిరలు, ధమనుల్లో ఇంకిపోయేలా చెబుతా!

మై డియర్ మామ్! ఆకాశ దేశాన సంచరిస్తున్న నీవు, భూమ్మీద నేను పడిన ప్రతి సారి లేచే శక్తినివ్వవూ! మళ్ళీ జన్మంటూ ఉంటే నీ అమ్మగా వుడతా, వుట్టి నీ రుణం తీర్చుకుంటా... ఏదేమైనా కాల గర్భంలో కలిసి పోయిన మనుష్యులు... వారి జ్ఞాపకాలు ఒక్క జన్మంతా వెంటాడుతాయట. మరి! మరు జన్మలో....

ఎండ్ నోట్ :

అది 2008 దీపావళి, హైదరాబాద్ లో ఉన్నా... ఊరెళ్ళామని రైల్వే స్టేషన్ వరకు వెళ్లి టిక్కెట్లు దొరకలేదని తిరిగొచ్చేశా! అంతే! ఆ... తరువాత దీపావళులలో అమ్మలేదు. 'మాతృదేవోభవ' సినిమాలో పాట ఉంది. 'వేణువై వచ్చాను భువనానికి, గాలివై పోతాను గగనానికి' అని... అలా చేరుకున్న అమ్మ మై ఫ్రెండ్.. మై గైడ్... మై గాడ్... వాట్ నాట్. షి ఈజ్ మై సోల్. ■

రక్షకుడు

ఎన్. వి. రఘువీర్ ప్రతాప్

☎ : 9440551552

పాదరక్షలు ప్రాణం పోసుకుంటాయచట
సుశిక్షితుడైన వైద్యుడవుతాడతడు
బడిలోన పసిపిల్లను ఓదార్చినట్టు
చెప్పు నరచేతిలో దూర్చుకొని
చితికిన చోట్ల అతుకులేస్తాడు
దిమ్మెపైన మోపుజేసి
ఊడిన ఉంగరం తొడుగుకు
జిగురు లేపనం పూస్తాడు
మరింత తోలును జతచేర్చి
గట్టిదారపు కుట్లు వేస్తాడు
మాలిన్య మెరుగని మనిషిలా
మిగిలిన దారపు ముక్కల్ని
పంటితో కొరికి తెంపివేస్తాడు
బిడ్డ శరీరానికంటిన మలినాన్ని
తల్లి శుభ్రపరచినట్లు
వాటిని తళతళ మెరిసేలా
చక్కగా పాలీషు చేస్తాడు
కొసప్రాణంతో కొట్టుమిట్టాడే వాటికి
మలి ఊపిరి పోస్తాడతడు
ఎన్ని నడకల నలా బాగుచేశాడో
ఎన్ని కాళ్ళనలా ముందడుగులేయించాడో
నడుము లిరిగి, అడుగులరిగి
నడువలేని చెప్పులు
నడత మారిన కాళ్ళు
ఎన్నో ఎన్నెన్నో
అతన్ని వెతుక్కుంటూ వస్తాయి
తమ బతుకుల్ని బాగుచేయమని
మూగగా అర్థిస్తుంటాయి

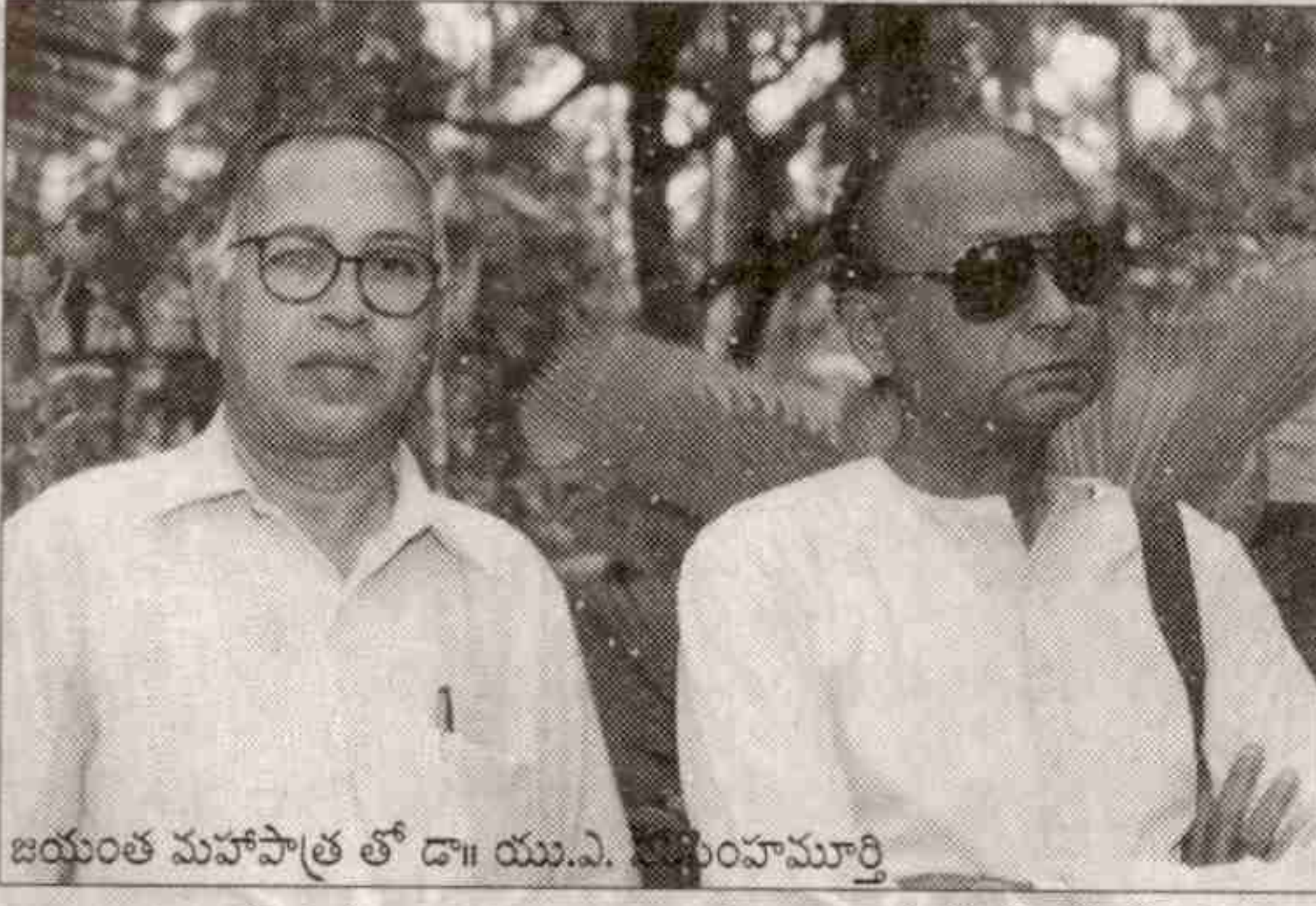
అతనికి తెల్సిన విద్య
వాటి పాలిటి వైద్యమవుతుంది
మలిన మెరుగని అతని మనస్సు
వాటిపైన జాలికురిపిస్తుంది
వాటికి పునర్జీవితాన్నిస్తుంది
తృప్తి నివ్వని ప్రతిఫలమైనా
వాటి బ్రతుక్కు అర్థం చెప్పిన
సంతృప్తి అతనికి తోడవుతుంది
ఆరని అతని చిరునవ్వు
తెగిన జోళ్ళకావ్యాన మవుతుంది ■

అసంతృప్తి

దేవయజనం కృష్ణమాచార్యులు

☎ : 94

అసంతృప్తి మనసుని కాటేస్తూనే వుంది
కాలుష్యానికి అదుపు తప్పిన ఋతుపవనాల్లా
కోర్కెలు తీరకో - తీరిన కోర్కెలు చాలకో
కొనసాగుతూనే వున్నై అసంతృప్తి పవనాలు
అతివృష్టి అనావృష్టి సంక్షోభంలా
కలిగినవాడు సంపాదన వేట కొనసాగిస్తుంటే
లేమితనం గంజికోసం వెతుకుతూనే వుంది.
ఒయాసిస్ కోసం ఎడారి బ్రతుకుల్లా తృప్తికి-
అసంతృప్తికి జరిగే మనసు యుద్ధంలో
సంతృప్తి అస్త్రసన్యాసం చేసి
గ్రహశకలాల్లా నేలరాలుతుంటే
కత్తులు నూరుతూనే వుంది
అసంతృప్తి అనుక్షణం
విందుభోజనాలనాశించే జిహ్వలా కాకుండా
కలిగినదానితో సరితూగేమార్గంలో పయనిస్తే
ఆ రహదారిలో కనిపించవు
అసంతృప్తి జీవితాలు ■

జయంత మహాపాత్ర తో డా॥ యు.ఎ. నరసింహమూర్తి

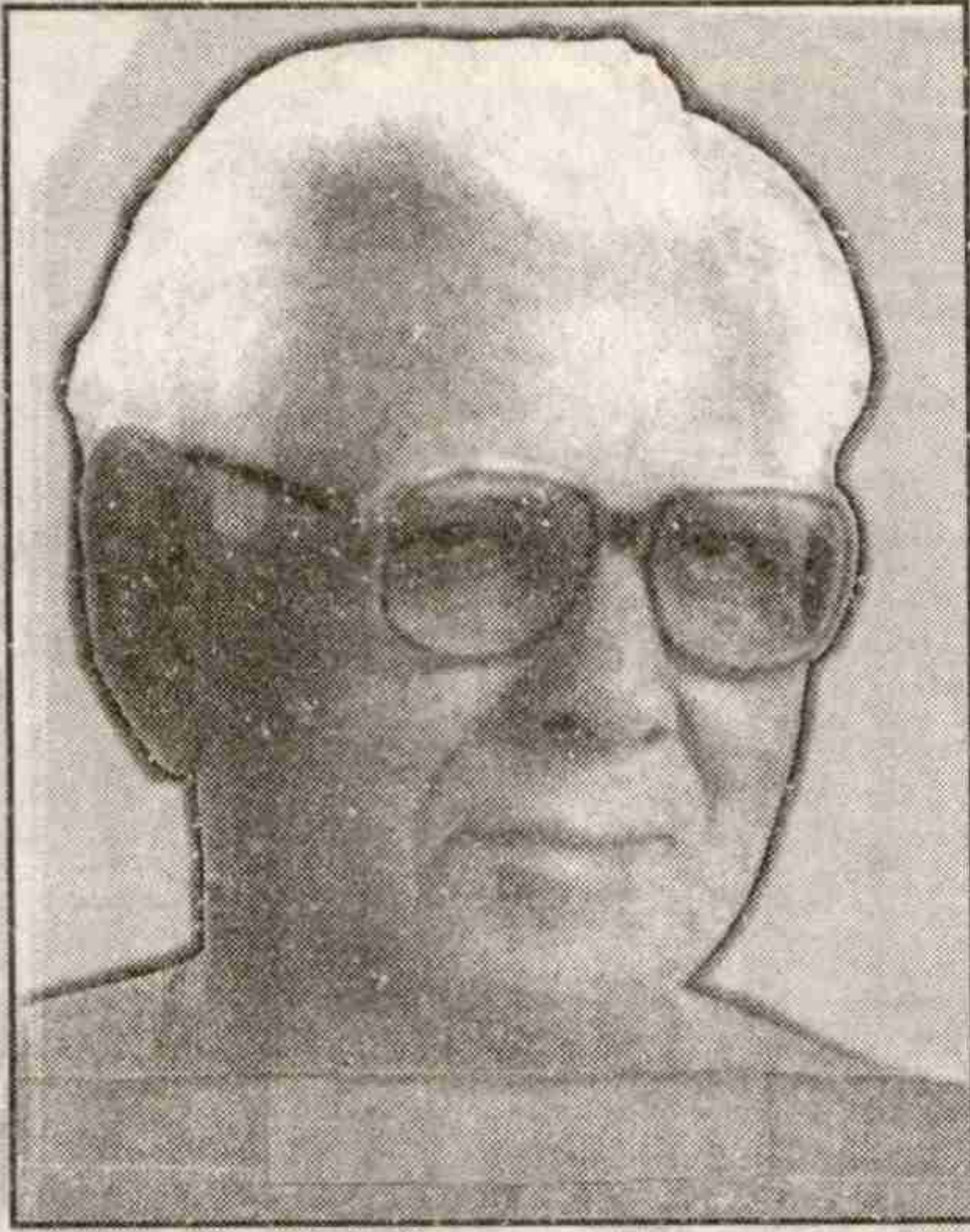
ఆగస్టు పదిహేను

మూలం : జయంత మహాపాత్ర

అనువాదం : డా. యు.ఎ. నరసింహమూర్తి

☎ : 99634 21460

దేశానికి నాకూ ఉన్న దూరాన్ని నిలుపు గుడ్లెసి చూస్తున్నాను
 ఋతుపవనాలు వర్షాలను కురిపిస్తూనే ఉన్నాయి
 చివరి పక్షి నేల కూలే దాకా మబ్బులు తిరుగుదాడి చేస్తూనే ఉన్నాయి
 రిక్త హస్తాలతో అది తనతోవన తాను పోనే పోయింది
 శ్రావణ మేఘాలు ధారాపాతంగా కురుస్తూనే ఉన్నాయి
 ఇంకో రాత్రి తలగడను ఒక కన్నీటి బిందువు చెమ్మగిల జేసింది.
 విమానాశ్రయం విశ్రాంత మందిరంలోని గాంధీ ఛాయా చిత్రం
 నలభైయేళ్ల కింద పాతబడ్డది
 ప్రతీసారి నేనాయన కళ్లలోకి చూస్తూ ఉంటాను
 పరమశాంతంగా ఆయన నా వాగ్ధానాన్ని నాకు తిరిగి అందిస్తూంటాడు
 దేశం, మనదేశం
 మనందరి మధ్యా ఇప్పుడు చాలా పెద్ద దేశం ఉంది
 నా దేశపు దూరం అంతటిమీదా
 వర్షం నిరంతరంగా కురుస్తూనే ఉంది
 నా గదిలో నన్ను నేను బంధించుకుని
 మహానది ప్రవాహంలో చెదరుమదురుగా కొట్టుకుపోయే
 తునుకల్ని పరీక్షిస్తూ ఉంటాను
 ఆత్మావలోకనమనే మబ్బుల చీలికల్లోంచి
 జారిపడ్డ వర్షంలోంచి నాబాధ ఉద్గమిస్తూంది
 అనాదిగా ఇక్కడే ఉన్నానని అప్పుడప్పుడు నేననుకుంటాను
 శ్రావణ మేఘాలికమీద నేల నేమాత్రం తడపపు
 దూరాల కళ్లలో కేవలం కన్నీళ్లు తొణుకుతున్నాయి
 ఈ దేశంలో నేను పంచుకోగలిగిన జీవితమిదే
 సమాధుల మీది పూలు జ్ఞాపకాన్ని దగ్గరకు తీయలేవు
 విషాదంలో మాత్రమే ఏటేటా దూరం పెరుగుతూ వుంటుంది ■

రామ్ దరశ్ మిశ్ర

తెలుగు అనువాదం : డా॥ వెన్నా వల్లభరావు

కవితా రచనతో తన రచనా వ్యాసంగాన్ని మొదలు పెట్టి, నవలా రచన దిశగా ముందుకు సాగి, క్రమంగా గద్య ప్రక్రియలెన్నింటిలోనో ఉత్తమ రచనల్ని అందించిన ప్రముఖ హిందీ సాహిత్య కారుడు రామ్ దరశ్ మిశ్ర. 15 ఆగస్ట్, 1924లో గోరఖపూర్ జిల్లాలో డుమరీ అనే గ్రామంలో సామాన్య మధ్య తరగతి కుటుంబంలో జన్మించిన రామ్ దరశ్ మిశ్ర హిందీలో సామాజిక స్పృహ మెండుగా గల

కవిగా ప్రసిద్ధి కెక్కారు. మానవతావాద దృష్టితో 12 కవితా సంపుటుల్ని, 12 నవలల్ని, 13 కథా సంపుటుల్ని, 11 సమీక్షా గ్రంథాల్ని, 2 వ్యాస సంపుటుల్ని, 3 'యాత్రా వర్ణనల్ని' రచించిన బహుముఖ ప్రతిభాశాలి. బనారస్ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో డా.హజారీ ప్రసాద్ ద్వితీది గారివద్ద శిష్యరికం చేసి హిందీ సాహితీ రంగంలో మేటి రచయితలుగా రూపొందిన ఆణిముత్యాలలో రామ్ దరశ్ మిశ్ర ఒకరు.

అజ్ఞానం, మూఢ విశ్వాసాలు, మత మోఢ్యం, కుల వ్యవస్థ పట్ల తీవ్రమైన వ్యతిరేకతతో గ్రామీణ జీవితపు దైన్యాన్ని, పట్టణ- నగర జీవనంలోని డొల్లతనాన్ని, విచ్ఛిన్నమౌతున్న మానవ సంబంధాల్ని, మనిషి మనిషికి మధ్య ఏర్పడుతున్న అగాధాన్ని రామ్ దరశ్ మిశ్ర తన రచనల్లో సమర్థంగా చిత్రించారు.

పథ్ కే గీత్, బైరంగ్ బేనామ్ చిట్టియా, ఏక్ గయీ హై ధూప్, కంధేకా సూరజ్, దిన్ ఏక్ నదీ బన్ గయా, మేరే ప్రియ గీత్, జాలూస్ కహా జా రహా హై?, రామ్ దరశ్ మిశ్ర కీ ప్రతినిధి కవితాయే, ఆగ్ కుచ్ నహీ బోలత, శబ్దసేతు, బారిష్ మే భీగతు బచ్చే, ఐసే మే ఫిర్ కబీ మొదలైన కవితా సంపుటుల్ని; 'బాజార్ కో నికలే హై లోగ్' అనే గజళ్ళ సంపుటుల్ని రచించి రామ్ దరశ్ మిశ్ర ఆధునిక హిందీ కవితా రంగంలో ఎనలేని కీర్తిని సంపాదించారు.

తన ఆత్మకథను 4 పుస్తకాలుగా రచించిన రామ్ దరశ్ మిశ్ర ప్రస్తుతం న్యూఢిల్లీలో ఉంటూ 87 ఏళ్ళ వయసులో కూడా సాహిత్య సృజన కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు.

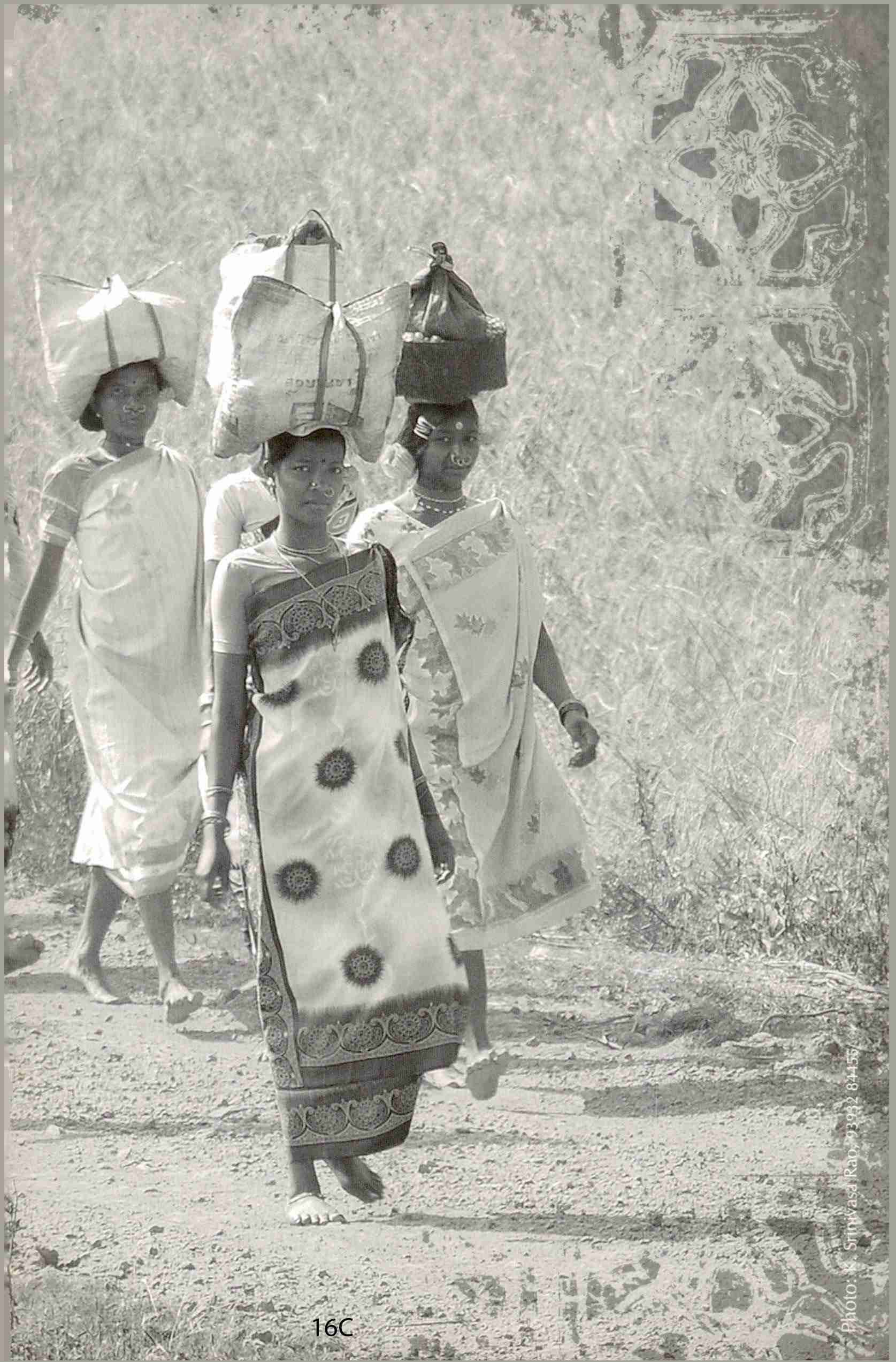

Photo: K. Srinivasa Rao, 93932 84455

Photo: K. Srinivasa Rao, 9393284455

ఎత్తు

హిందీమూలం : రామ్ దరశ్ మిశ్ర

తెలుగు అనువాదం : డా॥ వెన్నా వల్లభరావు

మెట్లు
మెట్లపై మెట్లు
మెట్లు, మెట్లు, మెట్లు
పైపైకి ఎక్కటమే ఎక్కటం
ఎంత ఉత్సాహపడ్డాడతను -
ఎత్తు నెత్తినెక్కి కూర్చుని గర్వపడ్డాడు
పిచ్చి నవ్వొకటి నవ్వి
నిర్లక్ష్యంగా చూశాడు -
తాను వదిలి వచ్చిన భూమిని చూసి!
అప్పటికే అక్కడ ఉన్న తెల్లని గుంపు
అన్నదతనితో మర్మపూరిత స్వరంతో-
'ఈ ఆకాశంలోకి స్వాగతం!'
ఇప్పుడనిపిస్తుందతనికి -
తాను ఒంటరినైపోతున్నానని
ఎక్కడ కింద పడిపోతానోనన్న భయం
అనుక్షణం అతన్ని నమిలేస్తుంది.
కలలో ఎవరో లాక్కునిపోతున్నారు-
అతని నుంచి అతన్ని.
అతనేమో నిద్రలో
ఉలికులికి పడుతున్నాడు

చీకటికి వ్యతిరేకంగా

వాళ్ళు
జట్లు కట్టి గట్టిగట్టిగా అరుస్తున్నారు-
చీకటికి వ్యతిరేకంగా!
ఉన్నట్టుండి పడిపోతున్నారు తమంత తామే
చీకటి మరింత గాఢమౌతూ ఉంది

అతి వాళ్ళలోనే తిష్టవేసి చిరునవ్వు చిందిస్తుంది.
అతను ఒంటరిగా నడుస్తున్నాడు-
మౌనంగా .. నిశ్శబ్దంగా..
కాని నడిచేటప్పుడు
వెలిగించాడతనొక దివిటీ
అవును, అతను ఒంటరి కాదు
చిన్నదే అయినా, ఒక వెలుగు అతనిలో ఉంది
అందువల్ల చీలికలైన చీకటి వణికింది గజగజా
అతనేమో చిరునవ్వు నవ్వుతున్నాడు నెమ్మదిగా!

భభభూమి

ఇది
బూడిద రంగు గల విశాలమైన సమతల భూమి
ఇక్కడ ఆకలి ఉంది - దప్పిక ఉంది
నిరంతరం
బ్రతుకుదెరువు కోసం వెదుకులాట ఉంది
కాని
దీనిపై మనుషులు కలిసి-మెలిసి ఉంటారు
కింద పడిపోతామేమోనన్న భయం ఉండదు.
ఆకాశం ఎంతో దేదీప్యమానంగా ఉంటుంది
కాని
అక్కడ సాటి ప్రయాణీకుడంటూ
ఎవడూ ఉండడు!

పూలు

జడ చేతనాల తమ తమ దేహాల్ని
రాత్రి మింగేసింది
చీకటి స్తబ్ధతొకటి జీవితపు శ్వాసని తాగేస్తుంది
కాని ఎక్కడో ఒక పువ్వు
చప్పుడు చెయ్యకుండా స్నానమాడుతోంది-
తన పరిమళంలో
దాని ఉనికి ఇక్కడ నుంచి అక్కడ వరకు
గుబాళిస్తూనే ఉంది!

రంగురంగుల ఖరీదైన రాళ్ళ కట్టడంలో
నిద్రిస్తున్నాడు రాతి దేవుడు
రోదిస్తున్నారు ప్రజలు అతని ముందు-
తలలు బాదుకుంటూ
కోరుకుంటున్నారు ఏవేవో కోర్కెలు
నేను ఆశ్చర్యంతో ఇంటికి తిరిగొచ్చాను
వంటింట్లోకి అడుగు పెట్టానో లేదో
తిరగలి రాయినుంచి వినిపించింది-
“నువ్వెక్కడికి వెళ్ళావయ్యా
నేనిక్కడే ఉంటే?”

ఒక ఆరంభం

ప్రతిరోజు వార్తా పత్రికల పుటలు
నిండిపోతున్నాయి విధ్వంసపు వార్తలతో
బుల్లితెర ఎర్రబారుతోంది రక్తపు దృశ్యాలతో
అతను ఆందోళన పడుతున్నాడు

ఈ దారుణాల నీడల నుంచి
లోకం బయటపడాలని అతని ఆరాటం
కాని

తానేం చెయ్యగలడు ఒంటరిగా!

ఇది ఎవరి పిలుపు-

“ ఏం ఫరవాలేదు మిత్రమా!

ముందు నీతోనే మొదలెట్టు

కనీసం ఒక నీడ భారమైనా తగ్గుతుంది

ఒక చిన్నవెలుగు హాసిస్తుంది

ఒక దీపంతో

మరో దీపం వెలుగుతూ సాగుతుంది!” ■

కన్నీటి కన్నా తొందరగా

ఘనీభవించే దేముంది?

యుద్ధంలో ఒలికిన నెత్తుటి కన్నా

త్వరగా పునర్జీవించే దేముంది ?

బాధగా ఎగసి మెలితిప్పే కవిత్వం కన్నా

జీవితాన్ని జెండాగా పైకెగరేసే దేముంది?

మనం కవిత్వం రాయమెప్పుడూ-

కవిత్వమే - సంగీతమై, సాహిత్యమై

కలదిప్పే కలై, కడివెడు కన్నీళ్ళై, కాసిని నవ్వులై

పూలై, ఏరై, ఒంట్లోని నెత్తుటి అలల హోరై

జీవితమై, గమ్యమై, గమనమై

మట్టై, మొలకై, గుక్కెడు గంజై

నిట్రాటి మానై, గుడిసె కప్పయి,

చిత్రహింసల్లో చితికిన గుండై, చిట్లిన ఎముకై,

పెకలించబడ్డ కన్నై, పెరకివేయబడ్డ పేగై

తూట్లు బడిన దేహమై, అలుముకున్న నెత్తుటి

వాసనై

వేకునై, వెలుగై, వెలుతురు పిట్టల పాటై

కవిత్వమే మనల్ని రచిస్తుంది

కవిత్వమే మనల్ని యుద్ధానికి సిద్ధం చేస్తుంది

బతుకుపోరులో ఆరోహణై అవరోహణై

తోడుగా భుజం మీది ఆయుధమై

కవిత్వమే మనల్ని ముందుకు నడిపిస్తుంది

వెన్నెల కెరటాలై, నెత్తుటి వరదలై

అడవిదారులెంట సంతకాలై

తంగేడు పొదలయి తప్పెట గుళ్ళై

సహచరుడా!

కవిత్వమే మనల్ని ఆలపిస్తుంది

కవిత్వమంటే-

పచ్చటి అడవిలో కలదిరిగే వెన్నెల
నింగినుండి అమాంతం నేలకు దూకే
వాన చినుకుల దండ
నేల కడుపు చీల్చుకొచ్చే పచ్చికరాగం

అందుకే- కవిత్వాన్ని మనం గానం చేయలేం
కవిత్వమే మనల్ని గానం చేస్తుంది
కవిత్వమే మనల్ని గాయకుల్ని చేస్తుంది
కవిత్వమే మనల్ని ప్రేమికుల్ని చేస్తుంది
అందుకు అది మనల్ని సాయుధుల్ని చేస్తుంది
ఈరోజు కవిత్వమంటే
బీడు పడిన పొలం వేసే పొలికేక
పంట చేజారిన రైతు ఆగ్రహంతో
సర్రున పైకెత్తిన నాగలి
ఈరోజు కవిత్వమంటే
కొడవలి కక్కుల్లో మెరుస్తోన్న చందమామ
అడవిసిగలో ఆకాశమెత్తు ఎగుర్తోన్న ఎర్రజెండా!

యిప్పుడంతా

వేసవి తర్వాత వేసవే

వానా లేదు, చిగురూలేదు

గుల్ మొహర్లా లేవు, గుండె చప్పుళ్ళూ లేవు

కోయిల పాటలూ లేవు, కోతల మోతలూ లేవు

పండుటాకు యవ్వనం చిట్టిపోతుంది

పండకుండానే కాయ పిగిలిపోతుంది

లోలోపల అడవి మండుతోంది

మనసు రాలి బూడిదవుతోంది

చుట్టూ తటాకాలున్నా గొంతెండిపోయే దాహం

చిక్కటి జనసముద్రం గుండెల్లో సైతం

సైబీరియా ప్రవాసం

ఒకప్పుడిక్కడ వసంతముండాలి

నిండా పచ్చిక నింపుకున్న మైదానముండాలి

ఒళ్ళంతా పూలు పూసిన చిక్కని పొదలుండాలి
నేలలోకి వేళ్ళు దింపుకున్న పచ్చని చెట్టులాంటి
ఓ మనిషుండాలి

యిప్పుడా మనిషిని ఎవరో మాయం చేసేశారు.

అవును

అతను స్వాప్నికుడు

ఎప్పుడూ ఎక్కడో ఒకచోట

ప్రశ్నల్ని రేపుతూనే వుండేవాడు

ఎప్పుడూ

ఏదో ఒకచోట

అగ్నిపర్వతమై బద్దలవుతూనే వుండేవాడు

విత్తనంలా గుంభనంగా వుంటూనే

ఒక్కసారిగా కలకలమంటూ

పచ్చని పంటచేసుగా

విచ్చుకుంటూ వుండేవాడు

మూసుకున్న గుప్పెటని హఠాత్తుగా తెరచి

విశాలాకాశాన్నీ, ఓ చక్కటి అడవిని

మన ముందుంచేవాడు

ఏ బంజరునీ వదిలేవాడు కాదు

ఏ మూలనుండో ఒకవాన మబ్బుని

తెప్పించి- వర్షం కురిపించేవాడు

ఏ తొలకరినీ వృధా

కానిచ్చేవాడు కాదు

విత్తనాలై పొలాల్లో కమ్ముకొని

పచ్చని పంటై విరగ్గాసేవాడు

ఓ నీటి మేఘంలా

అప్పటికప్పుడే ఓకల ఆయ్యేవాడు

అప్పటికప్పుడే ఓ వాన చినుకయ్యేవాడు

యిప్పుడా మనిషి లేడు

పట్టపగలు మిట్ట మధ్యాహ్నం పూట

ఎవరో మాయం చేసేశారు

చెట్టు మోడవుతుంది సరే

నేల బీడవుతుంది సరే
వాన వస్తుందో రాదో, ఏ మబ్బు చెప్పదు
హరివిల్లు విరుస్తుందో లేదో
ఏ పరావర్తన కిరణమూ సంకేతమివ్వదు

పోయ్యిమీదకుండలో
ఉడుకుతున్న అన్నం
కడుపులోకి వచ్చేలోపు
కంఠంలో ఊపిరుంటుందన్న
నమ్మకం లేదు
కత్తిగానో, కొడవలిగానో
తాడుగానో, తుపాకి గుండుగానో
రాజ్యం నీడ కమ్మివేయదన్న
భరోసా లేదు

సందిగ్ధతలూ సంశయాలూ తడబాట్లూ
సవరించుకొనే లోగానే
దాడి సొంతం పూర్తయిపోతుంది
తెల్లవారే దాకా ఆగలేని కత్తి
అర్థరాత్రే కోడిని లేపి
కూస్తావా, చస్తావా?
అంటూ హడావిడి చేస్తోంది

ద్రోహభాషాకటి
నెత్తుటి మడుగుల మీద
పంచనామా సంతకం చేస్తుంది
మేం మాత్రం
నెత్తుటికి పునర్జీవాన్నిచ్చే
ఓ కొత్తభాషకు అక్షరాలు చెక్కుతున్నాం
గాయాల లోతుల్లోంచి ఎగదన్నే
స్వరాల్ని గుండెల్నిండా పట్టుకుంటున్నాం
వెచ్చటి వేకువని ఆపాలనుకుంటున్న
చిక్కటి చీకటి భాషనూ
అర్థం చేసుకుంటున్నాం.

మొదలంటా తెగనరికిన చెట్టు గుబుర్ల లోంచి
మోడైపోయిన మొదళ్ళలోంచి తన్నుకొచ్చే
లేత చిగుర్ల భాషని ఈ మట్టిపై చెక్కుతున్నాం
మూగబోయిన మా గొంతుకల్ని
తుపాకీ గొట్టాలుగా పోతపోస్తున్నాం.

ప్రియమైన కవిత్వమా!
ఈ చిరిగిన దేహాన్ని నువ్వు మళ్ళీ నిలుపునా
రచించు
పోరెత్తిన పోటెత్తిన జన పరిమళంతో పూరించు
కవిత్వమంటే ఖచ్చితంగా యిప్పుడో యుద్ధం
ఎడతెగని ఝరీ ప్రవాహం
ప్రవాసాన్నుండి సాగుతున్న ప్రేమగానం
అది ఎప్పుడు మొదలైందో
ఎక్కడ మొదలైందో తారీఖులెందుకు?
ఎన్ని ఎడారుల్ని దాటిందో
ఎన్ని బీళ్ళను దున్నిందో కొలమానా లెందుకు?

అది అలుపెరుగనిది
అది మరుపెరుగనిది
రైతుల పాదముద్రల్ని దోసిటపట్టి
ఆలపిస్తోన్న మట్టికణాల గానమది
విచ్చిన నాగేటి చాళ్ల నిండు గొంతుకది
వంగిన వరివెన్ను లేతనవ్వుల పరాగమది
వడిసెలల్ని విసుర్తోన్న చేతి ఎముకల
పటిమ అది
తరగతి గదుల్లో అడవిని ఆవిష్కరించిన
ఉద్యమరహస్యమది
యుద్ధానికి ఎల్లలు చెరిపేసిన
విశ్వమానవ గానమది
కత్తి విసిరి రేపటి కోసం దోసెడు ఉదయాల్ని
ఆకాశానికిచ్చిన 'వాలెస్' పర్యతమది
YES IT IS A LEGEND! ■

'నవ్య' ఆంధ్రజ్యోతి 13.7.2010 నుండి

ఆఖరి అస్త్రం
దాకరపు బాబూరావు
☎ : 98489 93599

ఎడతెరిసిలేని ముసురు
క్రమంగా తెరలు తొలగించుకున్నట్లు
ఒకానొక యుద్ధ సన్నివేశం
తేటగా మారుతుంది-

గాయాలు....

పచ్చి పచ్చిగా బాధను సలపరిస్తూనే వుంటాయి
దేహం త్వరగా కోలుకునే ప్రయత్నంలో
స్వాంతన సమీకరణ చర్యలు
ప్రారంభిస్తుంది-

గానీ!

హృదయమే

తెప్పరిల్లటానికి చేయని

ఉపశమన ప్రయత్నముండదు

నిట్టూర్పులు అనుక్షణం కృంగదీస్తున్నా

నిరీక్షణ ప్రాణం పోసుకుంటూనే వుంటుంది-

క్షతగాత్ర స్థితిలో పరిస్థితులు ఎటు చూసినా

మరణమే మేలన్నంత వైరాశ్యాన్ని

కూడగట్టుకుంటుంటే

ఏమీ చేయలేని నిస్సహాయత

వేదనలో పడుతుంది

ఓదార్పు మాత్రం చుట్టపు చూపాతుంటుంది-

ఫలితం తేలని యుద్ధరంగంలో

ఇరుపక్షాలూ ... మనుషుల్ని... మనసుల్ని

ప్రక్షాళన చేసుకునే దిశలో

నిమగ్నమైయుంటాయి.

సమరం ఎప్పుడూ

నశించిన ఆలోచనా వేదిక మీదే

ఆవేశాన్ని ఆవిష్కరిస్తుంది.

బిత్తరపోయిన శాంతి చిహ్నాలు

మచ్చుకైనా కన్పించవు.

మనిషిని మనిషి

దురాక్రమణ చేయటానికి

ఆఖరుగా ప్రయోగించే అస్త్రమే యుద్ధం- ■

ఆశాకిరణాలు

ములుగు లక్ష్మీమైథిలి

☎ : 90102 14247

అరవిరిసిన పువ్వులు

మది మురిసే నవ్వులు

మల్లెల మనసులు

పిల్లల మనసులు

కల్లలు లేని పిల్లలు

దేవుడిచ్చిన దివ్యలు

తల్లితండ్రుల ప్రతిరూపాలు

భవితకు ఆశాకిరణాలు

ప్రేమిస్తే ప్రేమిస్తారు

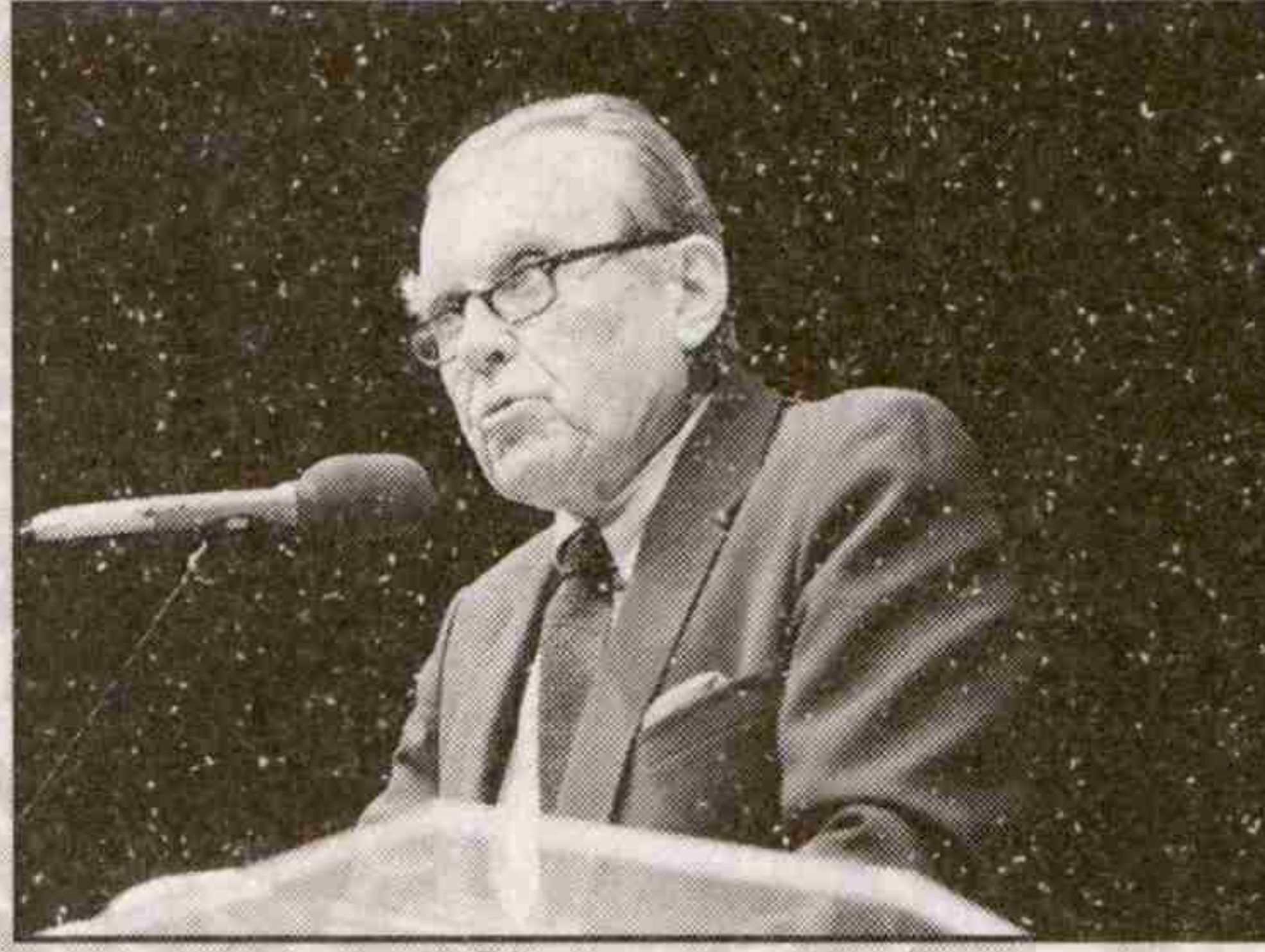
ద్వేషిస్తే ద్వేషిస్తారు

పనివాళ్ళుగా చూడవద్దు

పనివాళ్ళుగా చూడముద్దు

అందమైన నేటి బాలలే

రేపటి భాగ్యవిధాతలు ■

తెలుసా హెచ్చార్య

☎ : 96529 79201

జెస్సావ్ మిలోన్స్ట్ 1911లో లిథూనియాలోని స్టేటెన్జీలో పుట్టారు. రెండో ప్రపంచ యుద్ధం కాలంలో వార్సాలో పోలిష్ ప్రతిఘటనోద్యమంలో క్రియాశీలంగా పాల్గొన్నారు. అజ్ఞాత వాసం వంటి కష్టాలు అనుభవించారు. తరువాత పోలండ్ కల్చరల్ అటాచీగా పారిస్ (ఫ్రాన్స్)లో వనిచేశారు. స్థాలినిస్టు వద్ద తులను వ్యతిరేకించారు. ఆ కోవకు చెందిన 'క్యాష్టివ్ మైండ్' అనే ఆయన వచన రచన చాల మెదళ్లను కదిలించింది. కవిని భౌతికంగానే 'కదిలించింది'. సొంత దేశం వదిలేయాల్సి వచ్చింది. 1951లో ఫ్రాన్సులో ఆశ్రయం తీసుకున్నారు. 1960లో బెర్లిన్ యూనివర్సిటీ (అమెరికా)లో అధ్యాపకుడిగా చేరారు. 1980లో నోబెల్ బహుమతి స్వీకరించారు. 'అమెరికన్ అకాడమీ అండ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ అండ్ లెటర్స్' సభ్యుడిగా పని చేశారు. తొంభైమూడు నిండు వసంతాలు జీవించి, 2004లో మరణించారు. జెస్సావ్ మిలోన్స్ట్ ఒక ఫినామినన్. ప్రాథమికంగా కవి. ఈ కవిత ఒక మచ్చుతునక.

మిలోన్స్ట్ అనుకున్నదే సరయినదా? ఆయనకు విరుద్ధమైనదే సరయినదా? ఆ సంగతి ఇదమితంగా ఆయనకైనా తెలుసా? అంతా తెలిసిపోయినట్టే వుంటుంది. ఏమీ తెలియదనే స్పృహ పీడిస్తూ ఉంటుంది. అంతా కట్టెదుట వున్నట్టే వుంటుంది. అంతలోనే కన్ను గప్పి పోతుంది. వెదుకులాట నడిపిస్తుంది. చివరికి తెలుస్తుందో లేదో గాని, నడక చాల బాగుంటుంది. నడకలోని సౌందర్యం నడిపిస్తుంది. రాయిస్తుంది. చదివిస్తుంది. కవిని, పాఠకుడిని దగ్గర చేస్తుంది. ఆత్మబంధువుల్ని చేస్తుంది. సమస్త 'రాజకీయాల'కు బయట ఒక విచిత్ర స్థలాన్ని తయారు చేసి, ఆ స్థలంలో వాళ్ళిద్దరినీ కలుపుతుంది. అలా కలుసుకున్న ఒక మధురమైన అనుభూతిని ఈ కవిత అందిస్తుంది.

ఉనికి

జెస్సావ్ మిలోన్స్ట్

ఆమె ముఖం చూశాను అప్రతిభుడినవుతూ. మెట్రో స్టేషన్ల విద్యుద్దీపాలు వక్షుల్లా ఎగిరిపోయాయి. నేను వాటిని గమనించనే లేదు. ఏం చేయగలం. కనిపించే వాటిని

పాఠశాలలో పూర్తిగా జూర్రుకునే శక్తి మన చూపుకి లేనప్పుడు, ఒక ఆదర్శ రూపంతో కూడిన శూన్యం తప్ప. ఏవో పక్షుల, జంతువుల బొమ్మలలోంచి పుట్టిన చిత్రలిపి వంటి సంకేతం తప్ప ఏమీ మిగలనప్పుడు ఏం చేయగలం? కొంచెం నడ్డిముక్కు, శుభ్రంగా వెనక్కి దువ్విన నల్లని కురుల కింద విశాలమైన మదురు, చక్కని చిబుక రేఖ - కాని చూపుకి ఆ పరిపూర్ణ శక్తి లేదెందుకు? లే-ఎరుపు పొదిగిన ధావళ్యం, నల్లగా మెరిసే లావాను పొదుపుకున్న రెండు రంధ్రాలు. ఆ ముఖాన్ని లోపలికి తీసుకుని, అదే సమయంలో పదిహేనేళ్లు వెనక్కి లేదా ముప్పయ్యేళ్లు ముందుకి కదిలే సకల వసంతాల తరుణాల, గోడల, కెరటాల, ఏడుపుల, నవ్వుల నేపథ్యంలో దాన్ని అలాగే ఉంచుకోడం. దాన్ని లోపలికి తీసుకోడం. అదొక కోరిక కూడా కాదు. సీతాకోకచిలుకలా, చేపలా, మొక్క కాండంలా, కాకపోతే మరింత మార్మికంగా. ప్రపంచానికి పేర్లు పెట్టడానికి పలు మార్లు ప్రయత్నించాక, ఏకీకార తీగ మీద, ఇంకే శక్తి అందుకోలేని అత్యున్నత స్వరంతో మరి మరి ప్రకటించాల్సి వస్తోంది. నేను ఉన్నాను, ఆమె ఉంది. బూరాలు ఊదుతూ, వేల మందితో కలిసి కదం తొక్కుతూ, ముందుకు దూకుతూ, బట్టలు చింపుకుంటూ మరి మరి కేకలు వెయ్ : ఉంది.

ఆమె విద్యానగర్ స్టేషన్ వద్ద దిగిపోయింది. నేను ఉనికిలో వున్న వస్తుజాలం బరువుతో వెనకే ఉండిపోయాను. ఒక స్పాంజి, తనను పూర్తిగా నింపుకోలేకపోతున్నాని బాదపడుతున్న స్పాంజి; ఒక నది, తనలోని మేఘాలు, చెట్ల ప్రతిబింబాలు మేఘాలు, చెట్లు కావని బాధ పడుతున్న నది.

ఒక ఆటోమేటిక్ పాయెమ్? హెచ్చార్కె

కిటికీ ఇవతల నువ్వు
నీకు తోడుగా ఒక అద్దం
లాయిరి పెట్టెకు అమర్చిన అద్దం
చిన్ని కన్ను తాకితే చెమర్చే అద్దం

కిటికీ అవతల కొబ్బరిచెట్ల చెలికత్తెల మధ్యన
బంగారు రంగు ఆకుల, తెల్లని పూల గుత్తుల
సొమ్ములు ధరించిన రాకుమారి బేకు చెట్టు
పేద వాళ్ళం, చట్టం దృష్టిలో పుట్టు దొంగలం
మనమిక్కడ వుండకూడదు, పద పద
వదిలెయ్ వూహల్ని ఆకాశంలోనికి
ఎగరెయ్ గాలిపటాల్ని స్లోమోషన్ తూటాల్ని
స్థలంలోనే కాదు కాలంలోనూ ఎగరనీ వాటిని
ఏమో, ఎక్కడో, ఎప్పుడో

నీళ్ళలోంచి వచ్చినవాళ్ళం, ముప్పాతిక భాగం
నీళ్ళం

దప్పిక తీర్చే చన్నీళ్ళం దప్పిక పెంచే కన్నీళ్ళం
నీళ్ళలోంచి వచ్చి ఇన్నాళ్లయినా, పట్టుకోడానికి
గట్టిదేమీ దొరక్క, కాలేతులు కొట్టుకుంటున్నాం
తడి తడి కళ్ళను మాత్రం తీసి విసిరేస్తున్నాం
విహ్వల విహంగాల్ని చేసి అనంత నీలిమ లోనికి
లబ్డబ్ జల్లెళ్లు చేసి భూగర్భంలోనికి
మంథర పర్వతానికి చుట్టి సముద్రం లోనికి
ఎద్దుమీద రంగు రంగుల బట్టలేసుకుని
ఆపైన రెండు జోలెలు వేసుకుని
మేళం ఊదుతూ వెళ్తున్న కవీ!
పలానా ఇంటికెలా వెళ్లాలో చెప్పగలవా
మాకు తెలిసేలా? ■

రాస్తే కా మూల్... సంగవేని రవీంద్ర

తనంత తానుగా వచ్చే మరణానికి
కారణాలేవైనా ఉండొచ్చు...
బలవంతంగా తెచ్చుకునే దానికి మాత్రం...
అయితే అప్పులు లేకుంటే కడుపు తిప్పలు...
మూతబడ్డ ముంబైమిల్లులు అయితేనేం
ఉరిపోగులుగా మారిన
సిరిసిల్లా బతుకులైతేనేం...
మొలకెత్తని విత్తనాల కత్తులకు ఆరిపోయే
రైతన్నల ఊపిరి దీపాలైతేనేం...
అవాంఛిత చావుకు ఆహ్వాన పత్రికలే...
చావడం పై ఎన్ని చర్చావేదికలో...
ఆకలి చావులపై అవార్డుల ప్రసంగాలు...
ఆత్మహత్యలపై సరికొత్త ప్రయోగాలు...
అత్యుత్తమ సాహితీ స్రవంతుల నజరానాలు...
సృజనాత్మకతకు సుయోధన పాలనకు
ముడి పదార్థాలుగా మారిన అసహాయుల
ఆత్మహత్యలు
అధికారులకు ఏటీఎమ్లు...
అమృత పలుకుల పరామర్శల మాటున దాగిన
రేపటి ఓట్ల సిరుల ఆకాంక్షలు...
ప్యాకేజీల ప్రకటనల వెనక
పతాక శీర్షికల కీర్తి కాంక్షలు...
బతుకునే కాదు...
బలవంతపు చావును కూడా
వ్యాపారంగా మార్చిన
సమాచార సారథులు...
ఎంత దిక్కులేని చావుకు అంత ఎక్కువ గిరాకి
అసహాయుల చుట్టూ అల్లుకున్న

చిత్ర విచిత్ర కుతంత్రాలు...
ఎవరక్కడ...రండి...
బాధల బరువుకు ఊపిరి వదిలిన
ఈ బడుగు శవాన్ని పెట్టుబడిగా పెట్టుకోండి...
రాస్తేకా మూల్ సస్తేమే..
పోయేదేం లేదు... అంతా వచ్చేదే...
అయితే అధికారం రూట్లు...
లేకుంటే పచ్చ పచ్చని నోట్లు...
కాకుంటే కీర్తి కండ్లాతి ఎట్లాగూ తీరుతుంది...
రండి...రండి...
ఇంకో శవం క్యూలో ఉంది... త్వరపడండి..! ■

ఒక చిరునవ్వు కోసం !
గుర్రాల రమణయ్య
© : 99639 21943

ఇక చెక్ పెట్టాల్సిందే!
బ్రతకలేని తనానికి
బ్రతికించలేని తనానికి
బ్రతుకు గాయమవటాన్ని
గాయం బతుకై పోవటాన్ని
గేయపు చివరి అక్షరం చేయాల్సిందే!
ఉప్పనైపోయిన జీవితం
కన్నీటి చుక్కై రాలిపోతే
కొత్తకల మొలకెత్తవచ్చు
కొత్త ఊపిరి నిండవచ్చు
రెప్పలమాటున ఆగిన కన్నీరు
కురవని మేఘమైపోయింది!
ఈ మేఘం కురవదు
ప్రాణం ప్రవహించాల్సిందే!
నేలతడవక పైరు

సొమ్మసిల్లి పోయిన సారు
 ఇటు బతకలేక
 అటు చావలేక
 నేలకి ఆకాశానికి మధ్య
 చావని రైతు ఆశల శ్వాస
 ఇకనైనా తీగ తెగాల్సిందే!
 చేతి కళలు చతికిలబడ్డాక
 పప్పుకూటికి కూడా కరువు!
 ముద్ద దిగటానికి చచ్చిన ఆకలి
 కొత్త సూర్యుడి కోసం కల!
 చీకటిని అనంతం చేస్తూ నిరాశ!
 కిరణానికి ఆశలేదు
 పిడికెడు ముద్ద చుట్టు
 తీగల్లా ముసిరిన మనుషులు
 పిడచకట్టిన గళాల్లోంచి
 బ్రతుకుపాట ఉద్యమించటం లేదు!
 శ్రమ సేద తీరుతోంది!
 నేలపైన నమ్మకం సడలి
 చమట చుక్కైనా రాలటం లేదు
 యుద్ధానికి ముగింపెక్కడో గాని
 ఇప్పుడొక చిరునవ్వు విరియాల్సిందే!
 ఆత్మహత్య అంతిమ పరిష్కారం కాదు! ■

అభినయం

అడిగోపుల వెంకటరత్నమ్

మొలకెత్తిన ఆలోచన
 మౌనంలో దాగుతుంది
 స్వతంత్ర పరతంత్రాల మధ్య
 లోలకమై విరామంలో

స్థాణువై నిలుస్తుంది
 ప్రశ్నలు శేషప్రశ్నలొతాయి
 అప్పుడే కథ మొదలౌతుంది
 స్తబ్ధత చలనమౌతుంది
 మౌనం ఏకాగ్ర దృఢచిత్తమై
 తపస్సు పండిస్తుంది
 ఇక మౌనం...
 సప్తస్వరాల రాగమాలిక
 అష్టావధానాల నవ స్రవేశిక
 నవ దుఃఖాల రక్త జిహ్వక!
 సరిగమ పదనిసలు
 వివిధ భంగిమలై
 రసాను భూతిగా
 మౌనం నర్తిస్తుంది!
 మౌనం అష్టావధానాలు
 కావ్యాలై ప్రబంధాలై
 భావకవిత్వాలై విప్లవశంఖారావాలై
 ఒకటి కొకటి పోటీగా
 ఒకటికొకటి సమాంతరంగా
 ఒకటికొకటి ముప్పేటగా
 చతుర్విధ కవిత్వాల్ని
 మౌనం గొంతెత్తుతుంది!
 మౌనం నవదుఃఖాలు
 ఆరోహణ
 అవరోహణల మధ్య
 పీడితుల బాధావ్యధల
 దుఃఖమై
 మౌనం స్రవిస్తుంది!
 మౌనం చిత్రిస్తుంది
 ముద్రిస్తుంది
 రచిస్తుంది! ■

“ఆకలి తీర్చే విస్తరం”
 దోర్నాదుల సుబ్బమ్మ
 ① : 97013 01026

పుట్టి బుద్ధెరిగినప్పటినుండి
 అణకువనే అంటిపెట్టుకున్నవాళ్ళం
 జీవితం కోసం జీవించడం కోసం
 ఆత్రుత పడుతుండేవాళ్ళం
 తనను చంపేస్తూ తాకట్టుపెట్టూ
 డబ్బు తెచ్చుకునే మొగుణ్ణి నమ్ముకొనేవాళ్ళం
 సంసారం గుట్టు రట్టు కాకుండా నిట్టూర్పులతో
 నిప్పుల్ని మింగుతున్నవాళ్ళం
 కళ్ళతో కన్నీళ్ళతో
 మాట్లాడే విద్య తెలిసిన వాళ్ళం
 ఊపిరి పోతున్నప్పుడు కూడా ఊపిరి బిగపట్టి
 దయాదాక్షిణ్యాల కోసం ఎదురు చూసేవాళ్ళం
 ప్రశ్నించడం కంటే,
 సరిపుచ్చుకోవడమే మిన్నగా భావిస్తున్నవాళ్ళం
 అదృశ్యశక్తుల ఊరడింపుతో తృప్తిపడే వాళ్ళం
 గుండెలోయలో నిర్భయంగా అద్భుతాలని
 ఊహించుకొంటూ కాలం గడిపేవాళ్ళం
 మా శక్తి సామర్థ్యాలు చూపెడుతున్నా
 అని మాకోసం కాదని, మావి కాదనేవాళ్ళం
 ప్రపంచం మార్చినప్పుడు కూడా
 ప్రగతికి ప్రతీకలం కాలేనివాళ్ళం
 అందానికి, ఆనందానికి ఆటపట్టు నువ్వేనంటే
 కానేకాదని ఖండితంగా మాట్లాడేవాళ్ళం
 కష్టాలకు కారణమైనవారినే క్షమించండంటూ
 కాళ్ళపట్టుకుని వేడుకొనేవాళ్ళం
 కష్టాలు, నష్టాలు క్షణంలో మరచిపోయి,
 నీ అడుగుజాడల్లోనే నడుస్తామనే
 సహనం కలవాళ్ళం
 ఆదరించకపోయినా, పంచలోనైనా
 పడి గాపులు కాస్తామనేవాళ్ళం

పట్టుదలగా చదివి రాష్ట్రర్యాంకులు తెచ్చుకున్నా
 పై చదువులు చదివే నమ్మకం లేనివాళ్ళం
 మాటలకు విపరీతార్థాలు, విస్తృతార్థాలు తీస్తున్నా
 మౌనంగా కాలాన్ని చూస్తూ నడుస్తున్నవాళ్ళం
 అభద్రభావంతో ఎగుడు దిగుడు రహదారిలో
 పయనిస్తున్నవాళ్ళం
 వివాహంతో విశ్రాంతిలేని
 పవిత్రయాత్ర మొదలౌతుందని
 గొప్పగా చెప్పుకొనేవాళ్ళం
 భవిష్యత్తుని భ్రమలతో పెంచుకుంటూ
 అలుపెరుగక సంసారం చేస్తున్నవాళ్ళం
 మట్టిలో కలిసేప్పుడైనా
 మా శరీరభాగాల్ని దానం చేయలేనివాళ్ళం
 తొలిసూర్యకిరణం తననే తాకాలని
 ‘ఏంటో తహతహలాడేవాళ్ళం
 వాడే నీరుకంటే
 మా కంటనీరు మోతాదే మిన్నని,
 రుచి అని తలచేవాళ్ళం
 బతుకంటూ లేక బతుకు భారమైనవాళ్ళం
 ఆలయంలో వున్నా ఆశ్రమంలో వున్నా
 ఇంటిమీదనే ధ్యాస కల్గివుండేవాళ్ళం
 అల్పజీవులుగా తలపోస్తూ
 అల్ప సంతోషం కల్గినవాళ్ళం
 రాజుల యుద్ధంలో
 రక్తం మాత్రమే చిందుతుందని తెల్సినవాళ్ళం
 మగరాజుల యుద్ధంలో రక్తంతో బాటు
 కన్నీళ్ళు కలిసి ఏరులై
 ప్రవహిస్తాయని తెల్సినవాళ్ళం
 ఆకలి తీరాక విసిరేస్తే చెత్తలో కలిసిపోయి
 చెత్తగా మారేవాళ్ళం
 మేము ఆడవాళ్ళం...
 మెదడు నునుపెక్కిన వాళ్ళం..
 ‘ఆకలి తీర్చే విస్తరం’... ■

అభిమానం
పిట్ట సాంబయ్య
☎ : 9849674768

అభిమానం,
అబ్బా!
ఎంత గొప్పదో సముద్రమంత
తాకినంతనే హృదయం
పులకరింపుల జలకమాడుతుంది -

కల్మషం లేని గుండెల
ఆత్మీయ హత్తుకునుట అయి
స్నేహసుధలు నింపుకున్న
తీయటి కరచాలనం అవుతుంది -

కలవాలని తపించి
మాటకై ఎదురుచూసే
విప్పబోయే జ్ఞాపకాల మూటై
కలిసినంతనే
షడ్రుచులు వడ్డించిన విస్తరవుతుంది -

క్షేమ సమాచారం
ఆకాశమంత పరుచుకున్న వార్తాపత్రిక అయి
వచ్చే బాటసారికై
వేయికళ్ళతో వత్తులు వేసుకుచూసే
నిరీక్షణ అవుతుంది

ఎపుడైనా,
అభిమానానికి ఆపద ఎదురైతే
ఏమవుతుందోనని
తెగని ఆలోచనల పరంపరై
ఒళ్ళంతా సలపరింపుల పెద్ద పుండవుతుంది-

రెప్పమూస్తే,
నయంన చెక్కిళ్ళ పై
అశ్రువులు రాల్చుకుంటుందేమోనని
నిద్ర రాకుండా వాల్చని కనురెప్ప
సెంట్రీడ్యూటీ చేసి

• విషాదం నింపుకున్న కుండవుతుంది -
అందుకే అభిమానం
ఆకాశమంత ఆత్మీయమైందేం కాదు
ఒక్కోసారి,
సునామి అంత కర్కశమైంది కూడా ■

ఒకనవ్వు
కోసూరి రవికుమార్
☎ : 94913 36488

తీరిగ్గా, నిండుగా
కుదించిన బస్తాలా
నేను బడిలోకి వెళ్తాను,
సగం సగంగా,
ఆకలిగా,
పేజీలు చిరిగిన
అచ్చుపుస్తకమై
వాడూ వస్తాడు.
ఎగ్జిట్ పోల్స్
పెరిగిన భత్యం
మాటలతో కాలం కరిగి నీరయాక
నేనిటు తిరిగి
నల్లబల్లనిండా వరదవుతాను
వెనకో కాగితపుడవ వుందనే
ధ్యాసే లేకుండా.....
ఇటు తిరిగి చూద్దును కదా
నా లోపలి
గందరగోళాలను
చెరిపేస్తున్న డస్టర్లా
అందమైన వాడి నవ్వు
ఇప్పుడు వాడు
సుద్దముక్క ఇచ్చి
జీవితాన్ని దిద్దిస్తున్న గురువు ■

అనామిక

దాట్ల దేవదానం రాజు

☎ : 0884-2321096

సూర్యుని తొలి కిరణం
ముందుగా నిన్నే సోకింది, అనామికా
విడవలేక వెళ్తున్నట్టు
మలి సంద్యలోని ఆఖరి కిరణమూ అంతే
అల ఉవ్వెత్తున ఎగసి
నీ పాదాల చెంతకురికి
నీకే పరిమితమైన స్వరకల్పనలో
ఆర్త సంగీతాన్ని వినిపిద్దా మనుకుంటుంది.
ఉండుండి ఒక చేపపిల్ల
ప్రవాహం మీదుగా ఎగిరి
ఆకాశవిన్యాసం చేస్తూ
మానభంగం చేయాలనుకుంటుంది.
కంటికి సుతిమెత్తగా అగుపడే
ఏకశిలా విగ్రహం నీవు
రాత్రి కురిసిన బహిరంగ వానలో
గోదారిలో జలకాలాడినట్టు
తడిసి ముద్దై మురిపిస్తుంటావు
గోదావరి మీద అలిగినట్లు
తూర్పుకు అభిముఖంగా నీవు
చలనరహిత రాతిమనసుతో
తెలుగుదనాల వనంలోకి
వలసవచ్చిన విదేశీవనితగా
పీఠమెక్కి కూర్చున్నావు
వెన్నెల రంగరించిన లేపనం పూసుకుని
సదా మత్తెక్కిన చూపులతో
మా ఊరి వలపుల చిరునామాగా
కనువిందు చేస్తావనుకున్నాను

నీలో భారంగా కదులుతున్న
దుఃఖచాయల్ని పట్టించుకునేవాడేడీ?
ఎంత దిగులు నింపుకుని చెక్కాడో
ప్రేమవైఫల్యాల శిల్పి
నా గుండెలోనూ
విషాదఘంటికల్ని మోగిస్తున్నాడు.
మొన్నటి మొనాలిసా ముఖంలోని
లేశమాత్రపు సంతోషరేఖల్ని
ఇప్పటి శిల్పం మీద
గూడు కట్టిన దిగులు గీతల్ని
ఎప్పటికైనా కొలవాలి ■
(యానాం గోదావరి ఒడ్డున ఉన్న విదేశీ యువతి విగ్రహం
ముఖ కవళికల్ని గమనించి....)

“ఒక ఇద్దరి కథ”

క్రాంతి

☎ : 99854 59888

“మన ఇద్దరికీ మధ్య తెలీని ఖాళీ నది”
నువ్వు ఆ ఒడ్డున వుండు
నేనీ ఒడ్డున కూర్చుంట...!
అప్పుడప్పుడూ...
కొన్ని మాటల పడవలేసుకుని
అనూహ్యంగా నిన్ను చేరుకుంటా...!
ఒకప్పుడు...
సంభాషనల చలి మంటల దగ్గర,
నవ్వుల కౌగిలింతల్లో కలుసుకున్న మనం
ఇప్పుడు...
“మా ఊళ్ళో మోరీ అరుగుల్లా”
ఎదురెదురు నిలబడి
మాటలు రాని రెండు వస్తువులమైపోవటం

నిజమైన విషాదం...!

“అప్పటి నువ్వు ఇప్పటినిలో కనిపిస్తావేమో అని
తడుముకుంటున్న”

నా కవిత్వాన్ని స్పృశించిన వేళ్ళకోసం నిరీక్షిస్తున్న
ఒకప్పుడు మనం కలసి నడిచిన దారి
పొడుగుతనా

నీ మాటల పుస్తకాలు ఎక్కడైనా
రాలిపడ్డాయేమోనని వెతక్కుంటున్న
అమావాస్యల్ని సరుక్కెళ్ళే నీ రేదీవమ
చూపుకోసం

నిసీదిలో కలవరించా,
నీ కోసం పరితపించా...!

“నిన్ను నీలో కోల్పోయా,
నువ్వు నాతోనే ఉంటూ నాకెక్కడా కనబడవు”
నువ్వొక పరిగెత్తే ప్రవాహానివి
నేనొక కాళ్ళు సరుక్కొని కూలబడ్డ
కవిత్వాన్ని...!■

మిత్రుడు “దేశ్”కు

ఇవ్వాల... వాన కురిస్తే బావుణ్ణు
మాధవరెడ్డి

ఇవ్వాల... వాన కురిస్తే బావుణ్ణు
అకాలమే... అయినా
ఇవ్వాల భోరున వాన కురిస్తే బావుణ్ణు
మనసు నిండా అలుముకున్న ముసురు
కరిగి కన్నీటి వానగా మారి పోతే బావుణ్ణు

ఎక్కడెక్కడివో స్వార్థ మేఘాలు
ఒక్కటొక్కటిగా వచ్చి చేరి
జాతి సమస్తాన్నీ కప్పేశాయి
ఒరుసుక్కుప్పుడల్లా

భయంకరంగా ఉరుముతున్నాయి

రాపిడి ఎక్కువైనప్పుడు

విద్యుల్లతల తాకిడికే

ఎక్కడి వారో? ఏ తల్లులు కన్న బిడ్డలో

ఈ ముసురుతో ఏ సంబంధము లేకపోయినా
మాడి మసై పోతున్నారు

ప్రతీ గుండెలో దిగులు గూడు కట్టుకున్నా

ఇంత నిర్లిప్తత ఎందుకో?

ఏ కన్నూ చెమరించడం లేదెందుకో?

అలక బూనిన అన్ననో, తమ్ముణ్ణో?

అక్కనో, చెల్లెలినో అక్కున చేర్చుకుంటేచాలు

ఇప్పటి దాకా కమ్ముకున్న మబ్బులు

ఒక్కటొక్కటిగా విడిపోతాయి

ఒక్కో నయనం నుండి చినుకు

ఒక్కటొక్కటే అయినా

జాతి సమస్తం చెమరిస్తే

జడి వాన కురవదా?

కమ్ముకున్న కుళ్ళు కొట్టుకుపోదా?

అపార్థాలు తొలగిపోవా?

మనసులు తేలిక పడవా?

కుండపోతగా కురిసే

ఈ ముసురు వీడిపోతే బావుణ్ణు

హరివిల్లు విరిస్తే బావుణ్ణు ■

ఆగస్టు - 28 ఒక గుర్తు! వరల్డ్ బ్యాంక్ మన దేశాన్ని తన వలస రాజ్యంగా మారుస్తున్న క్రమంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక సంస్కరణల పేరుతో బానిసకొక బానిసగా మారి, ప్రజాభిప్రాయాలకు, కాంక్షలకు వ్యతిరేకంగా, రాష్ట్రాన్ని (Killing field) గా మార్చిన ఉదంతానికి, ప్రజల నిరసనకు, విజ్ఞతకు స్వేచ్ఛా ప్రియత్వానికి కూడా గుర్తుగా మిగిలిపోతుంది ఆగస్టు 28

రాజ్యం ప్రమాదకరమైన
విధ్వంసక శక్తిగా మారినపుడు
కవిత్వం గాఢమైన నలుపులా, నిరసనలా,
మన శరీరంలోకి జొరబడ్డ
రెండు గుప్పిళ్ల ఊపిరిలా,
దయగా మనలోకి ప్రవేశపెడుతున్న కాంతిలా
మారుతుంది.

అట్లాంటి శక్తులు పొదిగిన కవిత -

శివారెడ్డి ఈ ఆగస్టు - 28

ఆగస్టు - 28

శివారెడ్డి

© : 040 24064195

ఉత్పాతం, భయోత్పాతం

మాకు కాదు, వాడికి,

ఇందిరా పార్కు నుంచి జగ్జీవన్ రామ్ విగ్రహం దాకా

ఎర్రజండాలు తోరణాలు కట్టిన

విలుకాండ్ర పీఠ విహారం చూపి

భయోత్పాతం -

అనుమతులేల ఆగ్రహజ్వాలకు

నిషేధాల ఉల్లంఘనమే ఒక వీరకృత్యం

అన్నింటినీ సజావుగా జరగనిస్తే

అది నిరసన ఎట్లా అవుతుంది

పేడిమూతి పరిపాలకుల వికృత చేష్టకు, పిరికితనానికి

ముళ్ళతడికెలూ, బాష్పవాయువూ

అశ్వికదాడులూ, తుపాకి కాల్పులూ ఒక కొండగుర్తు,

ఎందుకంత భయం

దమ్ముంటే జనం మధ్యకు రా

రక్షణ కవచాలు లేకుండా

పోలీసుల వలయాలు లేకుండా -

దమ్ముంటే జనం మధ్యకు రా

నిర్భీతిగా జనం భుజాల మీద

చెయ్యేసి నడవగలవా?

సూటిగా మా కళ్ళలోకి జూసి నవ్వగలవా?

కాల్పుల్లో మరణించిన వాళ్ళు

చచ్చినా శవా లవరు

రక్తసిక్తమయిన బషీర్బాగ్

ఇక నీ శయనాగారం -

బహుశ రేపు నీ కది శవపేటికకు ద్వారం తెరుస్తుంది

నేలచిందిన నెత్తుట్లో

మాకు రేపు కనబడుతుంది

జరగబోయే యుద్ధాలే కాదు

నీతోపాటు పతనమయ్యే సామ్రాజ్యవాదాలూ

సాంస్కృతిక దాడులూ, అధికార పతనాలూ

అన్నీ కనపడతాయి

యిరవయ్యేళ్ళు పరిపాలిస్తావా వెర్రి పీనుగా?

మన రక్తాన్ని తాగుతున్న బిల్ క్లింటన్, బిల్ గేట్స్

మీసాలెగబట్టే నువ్వు

ఎక్కడ్నుంచి వచ్చావో ఏనాడో మరిచావు

మట్టి మనుషుల్ని, వాళ్ళ బతుకు తీపుల్ని

మార్కెట్ సరుకు చేశావ్

ఇప్పుడు నీలో పారేది అమెరికన్ రక్తం.

బషీర్బాగ్ ఒక రణస్థలి.

మరణం పునః పునః జన్మిస్తుందా?

లేదు, మరణం జన్మగా పరివర్తన చెందుతుంది

వీపు మీద పడుతున్న రబ్బరు లాఠీల వర్షం మోత-

లెక్కపెట్టటం కష్టం, లాఠీల దెబ్బల్ని

లోలోపల స్రవిస్తున్న కలల విచ్చేదాల్ని

రాజకీయ క్షుద్రక్రీడల్ని -

లెక్కించడం కష్టం

ముళ్ళ తీగపక్క పడిపోయిన నారీలలామ నడుగు

ఆ పక్కనే తుపాకి గుండు మింగిన వీరుణ్ణి అడుగు

నిర్దాక్షిణ్యంగా గుర్రాల్ తొక్కిన ఆడవాళ్ళ నడుగు

ఊరి జనాన్ని అడుగు

రాళ్ళు తుపాకుల్ని వెంటాడతాయని నాకేం తెల్పు -

పరిస్థితి వ్యూహం అల్లుతుంది, ఎత్తుగడ చెబుతుంది

ఉల్లిపాయ ముక్కల్ని ముక్కులకడ్డం పెట్టుకుని

నిర్బంధాల్ని తెంచాలని తెగించే జనమే - నిజమయిన

జనమే

బ్రిడ్జీమీద నుంచి చెప్పులు

చుట్టుపక్కల నుంచి రాళ్ళే రాళ్ళు

రాయి ఇంత కఠిన సుందరంగా వుంటుందని

నా కిప్పుడే తెల్సింది

పాదరక్షలు పరమపావన కార్యం నెరవేరుస్తాయనీ

నాకిప్పుడే తెలిసింది

ప్రాణత్యాగానికి నువ్వేం పేరు పెడతావ్

ఒక నగ్జలైట్, ఒక రౌడీషీటర్

సిగ్గులేదు, సిగ్గులేదు, అన్న మనిషికి సిగ్గులేదు

అనే మాటలకి సిగ్గులేదు

ప్రాణత్యాగం ఒక మహానది, చరిత్ర అంతటా

అల్లుకుని

మానవుల్ని మహా యోధులుగా మార్చింది

మట్టినుంచి మొలిచిన చేతులన్నీ

బషీర్బాగ్ రక్త రణస్థలిలో విజయపతాకాలుగా

శిరసెత్తుతాయి -

బషీర్బాగ్ కూడలిలో ఒక కొవ్వొత్తిని వెలిగించి

దాని పక్కనే ఒక తుపాకిని ఉంచి

వందనాలు చేద్దాం, ఎర్రని దండాలు పెడదాం

మన చేతుల్ని తుపాకులుగా మార్చమని -

మా చేతులన్నీ తుపాకులుగా

రూపెత్తుతున్న సన్నివేశాన్ని

ఇక నువ్వు దర్శిస్తావు

ఇక నువ్వు దర్శిస్తావు.

(కె. శివారెడ్డి 'కవి సమయం-2000' నుండి)

ఖాళీ...?! సాహిత్య

☎ : 92475 23518

పొగలు కక్కుతూ చక్కటి కాఫీ...కప్పులో
సెగలు కక్కుతూ వెచ్చటి ఊపిరి... నాలో

ఈ గాలి ఎంత తియ్యనో...!?

చాప చుట్టి చప్పరించేయాలన్నంత...!

నా చూపు ఎంత దూరమో...!?

పరుగు పందెంలో అలుపును గెలిచేయాలన్నంత...!

అప్పుడే తెలిసింది...

స్పందించేది మనసు మాత్రమే కాదని,

ఆస్వాదనలో అణువణువు భాగం పంచుకుంటుందని

ఇది మెడిటేషన్ మెటీరియలిజమో నాకూ తెలియదు

వున్న చోటనే నిలబడి నిమిషాలను దూరంగా

విసిరేస్తున్నట్లు

నిన్న నా నుండీ ఎంతో దూరంలో...

ఆశల చుక్కానీతో రేపటి తీరంవైపు నడవాలని

ఎంతగా గాలుల్ని గాలించినా, చలించని చలనం

నిశ్చల గమనమై నిలిచిపోతుంది.

నిలబడ్డచోటనే నిలువునా కూలిపోతున్నట్టుంది.

భూత భవిష్యత్తుల మధ్య వర్తమానం

సన్నటి గీత మాత్రమే

అది అగాధమై ఇరు తీరాలను ఎడం చేసేకొద్ది

ఆ ఖాళీలో... నే నిలువునా కూరుకుపోతున్నాను.

మరచిపోవడంతో మస్తిష్కంలో ఖాళీ

కుమిలి పోవడంలో మనసులో ఖాళీ

విడిపోవడంతో జీవితంలో ఖాళీ

కుమిలి కుమిలి కమిలిపోయిన

కళ్ళ నుండి విడిపోయినా కలలను

మరిచిపోయిన రాత్రుల్ని రగిలించి

రాలే బూడిదను పగటిపై పరచుకుంటే...

జీవితంలో ఒక రోజు ఖాళీ.

ఖాళీ అంటే ఏం చేయవలసినదా కాదు

ఏం చేయాలో తెలియకపోవడం

తెలీకచేసిన తప్పుల్ని తప్పుకోవడం

తప్పుకున్న గతాన్ని గుండె గోతుల్లో నింపుకోవడం

నిండుకుండ కన్నీళ్ళని ఒంపుకుని

నిన్నటి నీడల మరకల్ని కడుక్కోవడం.

ఒంటరి తనాన్ని ఒంటికి పూసుకుని,

ఈ ఖాళీతో కాలక్షేపం చేస్తూ

నిండుకోని నిన్నటి గ్యాపకాలతో

రేపటిని ఖాళీ చేయడం.

ఈ ఖాళీ నాకు మిగిల్చింది నన్నే...

నాలోకి నన్ను ఈడ్చుకుపోతున్న

ఈ నిజాలను నిందిస్తూ

శూన్యాన్ని శపిస్తూ

నాలో నన్ను నింపుకోడమే ఖాళీ

కానీ ఎంత కాలమిలా...

నన్ను ఖాళీతో

ఖాళీని నాతో... నింపుకోను

లాభం లేదు ఇప్పుడిక ఖాళీకి ఇక ఖాళీ లేదు

ఇకపై నేను

లోయల్లి లోతుల్లో నింపేయాలి

కొండల్ని ఎత్తుల్ని ఎక్కించాలి

సంద్రాన్ని ఈ ఒడ్డు నుండి ఆ ఒడ్డుకి దాటించాలి.

.....

.....

ఈ చీకటి ఎప్పుడు ఎరుపెక్కిందో

ఆకాశం భల్లున తెల్లారి

కుండపోతగా కాంతిని నాపై కురిపించింది

తుల్లిపడి తేరి తెలుసుకుందేమంటే

అంత వరకు నేను తాగుతోంది ఖాళీ నే నని

కప్పులో కాఫీ ఎప్పుడో ఐపోయిందని. ■

Photo: K. Srinivasa Rao, 93932 84455

PRSVMO2A102

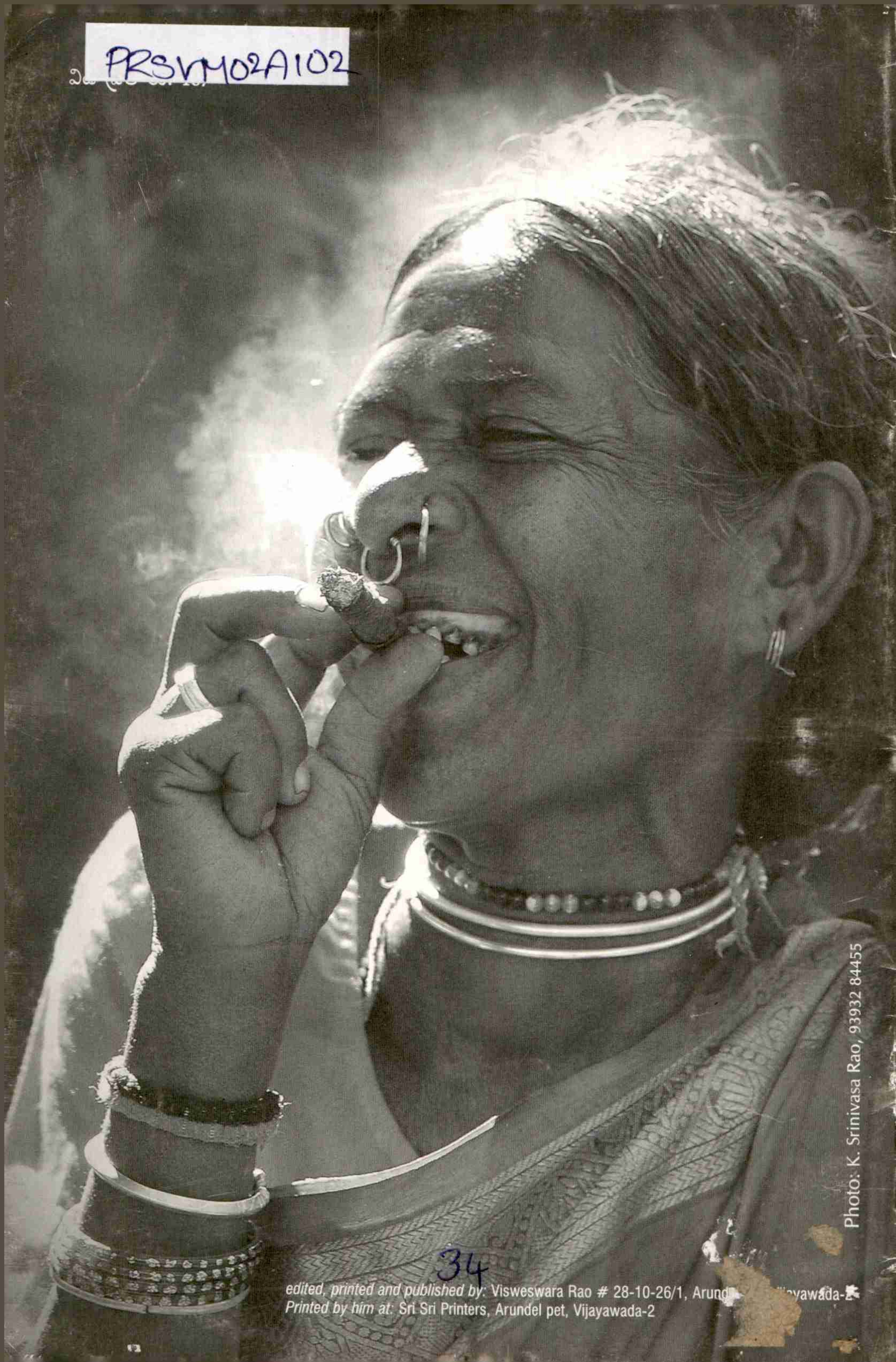

Photo: K. Srinivasa Rao, 93932 84455

34

edited, printed and published by: Visweswara Rao # 28-10-26/1, Arundel, Vijayawada-2
Printed by him at: Sri Sri Printers, Arundel pet, Vijayawada-2

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం పంఖ్య	PRSVMO2A 102
పుస్తకం పేరు	5వీణా
తారీఖు	25/5/24
ముందు లభ్య	yes
వెనుక లభ్య	yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	M. Lavanya
పేజీలు విడదీసినది	M. Lavanya
స్కాన్ చేసినది	Rakshitha
పరీక్ష చేసినది	NANDINI
పేజీలు పరిశీలించినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడింది	
తప్పులు	no
పరిస్థితి	Good